

35.083

(2)

169

ПРОТИВ
шеф отсека Гл. контроле

Министарства Правде
Бр. _____

УРЕДБА

О

ПОТПОРНОМ ФОНДУ ПОМОЋНОГ
ОСОБЉА У СЛУЖБИ ДРЖАВЕ

са

упутствима за њено извршење

—

Треће измењено и допуњено издање.

—

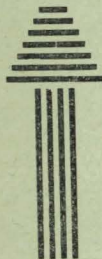
ЦЕНА 15.- ДИНАРА

БЕОГРАД

Штампарија В. С. Јанићијевића, Далматинска 47. Тел. 24-977

1 9 3 7

**ОВЛАШЋЕНИ ПРОДАВАЦ
СРЕЋАКА ДРЖАВНЕ
КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ**

ХИНКО КАРЛИЋ

ЗАГРЕБ • Прерадовића улица 12

Извештава заинтересоване купце
срећака да увијек има велики из-
бор непродатих срећака, које по
лутријском плану продаје уз ци-
јену и то:

цијела срећка	дин. 200.—
половина срећке	„ 100.—
четвртина срећке	„ 50.—

од једне класе.

Досадашњи велики број премија и главних добитака, који су
пали на срећне бројеве ове колектуре, најбоља су вам гаран-
ција, да куповином срећака код мене можете постати богат и
сретан човјек.

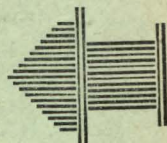
Главни овлашћени продавац срећака Државне класне лутрије

ВЛАДА П. КОСТИЋ у Скопљу

Препоручује заинтересованима увек велики избор
срећака Државне класне лутрије уз цену и то:

цела срећка	дин. 200.—
половина срећке	„ 100.—
четвртина срећке	„ 50.—

по једној класи.

Услуга брза и тачна а све срећне згодитке и премије;
држи по жељи у највећој дискрецији.

Досадашњи велики број премија и главних згодитака који
су пали на срећке продате из ове радње, најбоља су гаран-
ција за нове купце, да се може и на њих срећа осмехнути.

~~Универзитетски центар бр. 249/Г/2)~~
~~1942 год.~~
~~Београд~~
СТАНОЈЕ М. ПРОТИЋ
шеф отсека Гл. контроле

УРЕДБА

О
ПОТПОРНОМ ФОНДУ ПОМОЋНОГ
ОСОБЉА У СЛУЖБИ ДРЖАВЕ

са

упутствима за њено извршење

Треће измењено и допуњено издање.

БЕОГРАД

Штампарија В. С. Јанићијевића, Далматинска 47. Тел. 24-977

1 9 3 7

ТРГОВАЧКИ МУЗЕЈ

ЗАВОДА

за унапређење спољне трговине
Министарства трговине и индустрије

Jan. 6,
38870

СТРАНИ И ДОМАЋИ ТРГОВЦИ

ПОСЕТИТЕ

СТАЛНУ ИЗЛОЖБУ ДОМАЋИХ ПРОИЗВОДА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
БЕОГРАД, МИЛОША ВЕЛИКОГ БРОЈ 29
ТЕЛЕФОН 25-300

ОТВОРЕНО ОД 6—12 И 3—6 РАДНИМ
ДАНОМ, А ПРАЗНИКОМ ОД 9—13

ПРЕДГОВОР ПРВОМ ИЗДАЊУ

Од 1 априла 1932 год. престала је обавеза државе да дневничаре и хонорарне службенике осигурава по Закону о осигурању радника. Од 1 априла 1933 год., та ће обавеза државе престати и за контрактуалне чиновнике. На овај начин, држава ће уштедити знатне суме у плаћању осигурања по Закону о осигурању радника за контрактуалне чиновнике, дневничаре и хонорарне службенике. Поред тога што се држава ослобођава једног терета у плаћању доприноса, добит је и у томе што је основан Потпорни фонд за ово особље у који оно само уплаћује, а из кога без великих тешкоћа може доћи до помоћи у случају неспособности за службу и престанка службе. Сем тога по Уредби о потпорном фонду, која је донета на основу § 56 Финансијског закона за 1932/33 год., контрактуални чиновници, дневничари и хонорарни службеници имају право и на сталну личну и породичну потпору после 10 година улагања у Потпорни фонд. Од овога је несумњива добит за поменуто особље. На овај начин се оваквим службеницима осигурава егзистенција, како лична тако и њихове породице. Ова установа је од нарочитог значаја данас, када неупослених школованих људи има више но што је држава у могућности да упосли за државне службенике.

Ову књижицу средио сам у циљу олакшања администрације око уплате улога помоћног особља у служби државе у Потпорни фонд.

Како је поводом примене Уредбе о потпорном фонду издато више упустава за њено извршење, то сам иста прикупио и приказао где им је место у колико је то технички било могуће, а она упустава и објашњења Мин. финансија, која нису могла бити оштампана уз одговарајући члан оштампана су особено.

Пошто по чл. 31 Уредбе, контрактуални чиновници, дневничари и хонорарни службеници имају

право на бесплатно лечење у јавним болницама, то сам у овој књижици оштампао и Правилник Министарства социјалне политике и народног здравља Бр. 8452-932 год. о болничким таксама.

1 марта 1933 год.
Београд.

Сћаноје М. Прошић
секретар Главне контроле

ПРЕДГОВОР ДРУГОМ ИЗДАЊУ

Прво издање Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе распродато је одмах после издања. Услед сталне тражње исте, појавила се је потреба за другим издањем. Ово друго издање трудио сам се да још боље средим и прилагодим што практичнијој примени, тако да се лица која се овом књигом служе могу врло лако снаћи.

У овом издању унете су све измене и допуне као и објашњења која су издана после Уредбе, а која у првом издању нису била обухваћена.

У овом издању изостављен је правилник о болничким таксама, и у место њега оштампао је к д члана 31 потребно упуство о бесплатном лечењу у свима јавним болницама, контрактуалних чиновника, дневничара и хонорарних службеника.

20 маја 1935 године
Београд.

Сћаноје М. Прошић
инспектор Главне контроле

ПРЕДГОВОР ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ

Прво издање ове Уредбе штампано је 1933, друго 1935 године. Колики значај иста има, види се по томе, што је за исту велико интересовање и што су оба ова ранија издања врло брзо распродата.

Услед велике тражње исте, приредио сам и ово треће издање. Приказана су још нека упуства, која су издата последњих година.

Надам се да ће ово издање задовољити потребе заинтересованих лица, ради чега га и предајем јавности.

5 јануара 1937 године
у Београду.

Сћаноје М. Прошић
шеф одељења Главне контроле

УРЕДБА
О ПОТПОРНОМ ФОНДУ ПОМОЋНОГ ОСОБЉА
У СЛУЖБИ ДРЖАВЕ

I Опште одредбе

Чл. 1.

Потпорни фонд помоћног особља у служби државе, установљен одредбом става 2 § 56 Финансијског закона за 1932/33 годину, служи за исплату потпоре његових улагача и њихових породица и не сме се употребити за друге сврхе.

Фонд се образује код Државне хипотекарне банке, а њиме рукује Министар финансија.

— § 56. Фин. закона за 1932/33 г. гласи:

Од дана ступања на снагу овог закона престаје обавеза осигурања по Закону о осигурању свих оних лица, која се узимају у служби државе као дневничари или хонорарни службеници.

За личне и породичне потпоре ових лица установљава се „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе“.

Месечни улог износи 5% од бруто месечне награде.

Овлашћује се Министар финансија, да уредбом пропише састав и управљање овим фондом, као и услове по којима се стиче и губи право на потпору.

— Помоћно особље у служби државе на које се ове Уредба односи јесу: контрактуални

чиновници, дневничари, хонорарни службеници и државни путари.

Дневничари и хонорарни службеници у-
послени код државе до 1 априла 1932 год.,
контрактуални чиновници до 1 априла 1933
год., државни путари (привремени и стални)
дневничари и хонорарни службеници државног
имања „Белје“ и „Тополовац“ до 1 априла 1934
год., били су осигурани по Закону о осигу-
рању радника код Средишњег уреда за осигу-
рање радника.

Од 1 априла 1932 год., односно од 1
априла 1933 год., и 1 априла 1934 год., оба-
веза осигурања по Закону о осигурању рад-
ника престала је и за њихове потпоре (личне
и породичне) основан је „Потпорни фонд по-
моћног особља у служби државе“.

Хонорарни службеници и надничари који
се узимају на рад у служби државе по § 182
Закона о чиновницима, а којима се награда
исплаћује од дана или часа, не потпадају под
ову Уредбу, те за њих и даље важе прописи
Закона о осигурању радника.

Чл. 2.

Потпору сачињавају:

- 1) лична потпора;
- 2) породична потпора;
- 3) потпора за лечење; и
- 4) потпора за сахрану.

— Право на потпору имају улагачи фонда
и њихове породице.

— Види чл. 8, 17, 31, и чл. 33 ове Уредбе.

Главна контрола размотрила је објаш-
њење Господина Министра финансија у акту
Бр. 47458/1 од 8 новембра 1934 год., које гласи :

„да се чл. 48 Уредбе о потпорном фонду
помоћног особља у служби државе, као одредба

прелазних наређења, има разумети тако, што
се признато време улагања без обавезе на
накнадну уплату улога, има рачунати за сти-
цање права на све врсте потпора из чл. 2 по-
менуте Уредбе, пошто се величина ових пот-
пора по односним прописима Уредбе одређује
према укупном времену улагања, а то је не
само ефективно већ и признато време ула-
гања,“ — па је нашла да противу овог објаш-
њења нема шта да примети.

Из опште седнице Главне контроле од
20 новембра 1934 год. Бр. 117325.

Чл. 3.

Улагачи фонда су:

- 1) дневничари који се узимају на рад у
служби државе по Закону о чиновницима; и
- 2) хонорарни службеници који се у том
звању узимају на рад у служби државе са ут-
врђеним месечним хонораром било по Закону
о чиновницима било по одредбама специјалних
закона.

— По чл. 3 улагачи фонда су:

1. она лица, која су примљена на рад у
служби државе као дневничари по чл. 130
Закона о чиновницима и осталим државним
службеницима грађанског реда од 31 јула
1923, односно по одредбама Уредбе о контра-
ктуалним чиновницима и дневничарима од 29
јуна 1927, односно по одредбама главе X За-
кона о чиновницима од 31 марта 1931; и

2. она лица, која су примљена на рад у
служби државе у звању хонорарног службе-
ника и са утврђеним месечним хонораром.
Према оваквој редакцији чл. 3 улагачи фонда
нису сва она лица на раду у служби државе,
која нису дневничари или која саобразно чл.
30 Уредбе о контрактуалним чиновницима и

дневничарима од 29 јуна 1927, § 182 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 и одредбама специјалних закона немају звање хонорарног службеника, или која имају звање хонорарног службеника, али немају утврђени месечни хонорар, већ хонорар од дана или часа. (Упуство Мин. Финансија Бр. 50800-I од 18-XI 1932 год.

3. По тач. 2 § 75 фин. закона за 1933/34 год., улагачи фонда су и контрактуални чиновници. Тај пропис гласи: Од 1 априла 1933 год. престаје обавеза осигурања по Закону о осигурању радника свих оних лица која се узимају на рад у служби државе као контрактуални чиновници било по Закону о чиновницима, било по одредбама специјалних закона.

Уредба о потпорном фонду помоћног особља у служби државе има се сходно примењивати и на контрактуалне чиновнике помнуте у претходном ставу.

4. По тач. 1 § 69 финан. закона за 1934/35 год. улагачи Фонда су дневничари, хонорарни службеници и стални радници државног имања „Белје“ и „Тополовац“. Тај пропис гласи: Од 1 априла 1934 год. престаје обавеза осигурања по Закону о осигурању радника свих дневничара, хонорарних службеника и сталних радника државног имања „Белје“ и „Тополовац“.

Уредба о потпорном фонду помоћног особља у служби државе има се сходно примењивати и на ове дневничаре, хонорарне службенике и сталне раднике.

Овај пропис измењен је тач. д) § 103 финан. закона за 1936/37 год. која гласи:

§ 69 тач. 1 став 1 финансијског закона за 1934/35 год. који је продужен за буџетску 1935/36 год. мења се и гласи:

„Од 1 априла 1936 престаје обавеза осигурања по Закону о осигурању радника свих дневничара, хонорарних и уговорених службеника имања „Белје“ и „Тополовац“.

Према овоме од 1 априла 1936 год. за сталне раднике државног имања „Белје“ и „Тополовац“ и даље остаје обавеза осигурања по Закону о осигурању радника.

5 По тач. 2 § 69 финан. закона за 1934/35 год улагачи фонда су и путари. Тај пропис гласи: Чл 5 Уредбе о службеним односима државних путара и њиховим припадностима, издана на основу § 26 Закона о државним путовима, укида се.

Уредба о потпорном фонду помоћног особља у служби државе има се сходно примењивати и на државне путаре — привремене и сталне путарске раднике.

6. По чл. 3 ове Уредбе улагачи фонда су сви дневничари који се у том својству поставе по одредбама главе X Закона о чиновницима. Према томе свако оно лице које се постави са дневничара у служби државе је улагач фонда без обзира на то, што оно може бити и државни пензионер — ратни инвалид. (Објашњење Министарства финансија бр. 48612/1 од 10 новембра 1932 год.)

— По ст. (2) § 158 Закона о чиновницима контрактуални чиновници се узимају на рад у служби државе који врше чиновници. Дневничари се узимају на рад који врше званичници и служитељи.

— Хонорарни службеници су специјална врста службеника; они се узимају у службу државе по § 182 Закона о чиновницима; за њих не важе одредбе из Закона о чиновницима које важе за контрактуалне чиновнике и дневничаре.

— Према тач. 2 § 75 финан. закона за 1933/34 год. примениће се почев од 1 априла 1933 год. одредбе Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе Бр. 48300/1

од 2 новембра 1932 год. и на контрактуалне чиновнике па према томе и за контрактуалне чиновнике важе упуства Бр. 50800/I од 18 новембра 1932 год., Бр. 1545/I од 13-I-1933 год., Бр. 2496/I од 20-I-1933 год. и Бр. 12591/I од 21-III-1933 год. као и упутства о начину прибирања прихода, књижења и вршења исплата на терет Потпорног фонда помоћног особља у служби државе Бр. 158000/II од 28 децембра 1932 год (Објашњење Мин. финансија Бр. 15109/I од 4 априла 1933 год.

Упуштва за осигурања по Закону о осигурању радника предвиђена § 56 Финансијског закона за 1932-33

Министарство социјалне политике и народног здравља под Ст. Бр. 51960, од 5 октобра 1932 доставило је упутства следеће садржине.

„Услед многобројних питања државних и самоуправних надлештава и установа, а поводом прописа § 56 Финансијског закона за 1932-33 годину, како треба да поступају и која су лица овим прописом ослобођена обавезе осигурања по Закону о осигурању радника а која нису, — то у вези наведеног прописа § 56 Финансијског закона за 1932-33 годину, а на основу прописа §221 Закона о осигурању радника у интересу правилног спровођења осигурања ових лица издаје следећа упутства до доношења Уредбе предвиђене § 56 поменутог Финансијског закона.

I Пропис § 56 Финансијског закона за 1932-33 годину гласи: „Од дана ступања на снагу овог закона престаје обавеза осигурања по закону о осигурању радника свих оних лица, која се узимају у служби државе као *дневничари или хонорарни службеници*.

За личне и породичне потпоре ових лица установљава се „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе“

II Према овоме пропису, ослобођени су од обавезе на осигурању по Закону о осигурању радника само дневничари и хонорарни службеници у служби државе.

а) Дневничари у служби државе јесу она лица која су постављена у том својству по пропису чл. 130 Закона о чиновницима од 31 јула 1923 године или одредбама главе X Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године или буду постављена без обзира какав посао врше у служби државе.

б) Хонорарни службеници су пак она лица која се у том својству узимају на рад у служби државе, било по одредбама специјалних закона, било по упутствима или одлукама расорних министара саобразно пропису § 182 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године. (Објашњење Министарства финансија Бр. 29657-I, од 13 јула 1932 године.)

Ова лица улажу 5% од бруто припадљивости за „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе“.

III Ово ослобођење не односи се на сва остала лица у служби државе као: контрактуални чиновници, волонтери, егзекутори, вежбеници, шумари, путари, мануелни радници-це, месечари или надничари и други, само ако нису чиновници по Закону о чиновницима од 31 марта 1931 године а налазе се у сталној, привременој или повременој служби или ма каквом радном односу, код државних надлештава, установа или предузећа, без обзира какав посао врше и какав циљ имају ове установе хумани, просветни, културни или који други јавни циљ.

IV прописи § 56 Финансијског закона за 1932—33 годину не односи се на дневничаре и хонорарне службенике код бановина и општина

који се постављају односно примају у бановинску политичку, црквену или имовну општинску службу по прописима о службеним односима бановинских и самоуправних буџета. (Објашњење Министарства финансија од 31 јула 1932 године Бр. 29657/1).

На сва ова лица под III и IV не односи се пропис § 56 Финансиског закона, те су она и даље обавезна на осигурање по Закону о осигурању радника.

V Осигурање ових лица под III и IV врши се по прописима Закона о осигурању радника и одредбама Правилника Министарства финансија ДРБр. 23253, од 22 фебруара 1928 године.

VI Лечење лица наведених под I и II и њихових породица у државним и бановинским болницама и болничким амбулантама врши се у смислу прописа Правилника о болничким таксама СБр. 22000 од 13 XII 1932 године под тач. 5. д. („Службене новине“ Бр. 27-IX од 6 фебруара 1933 године) измењеног и допуњеног са СБр. 3972 од 7-III-1933 (Службене новине бр. 98 XXIX од 2 маја 1933) на терет државе.

VII Лечење пак лица наведених под III и IV и њихових породица извршиће се у смислу прописа Закона о осигурању радника на терет и преко Средишњег уреда за осигурање радника и њихових месних органа.

Са овим објашњењем сагласили су се: Министарство финансија под бр 45199—932 год. и Гл. контрола под бр. 92156 од 15-XI 1932 год.

Чл. 4.

Приходи фонда су:

- 1) месечни улог;
- 2) једномесечна награда улагача који први пут ступа на рад у служби државе;
- 3) једномесечна повишица награде;

4) једномесечна разлика између нове и последње награде приликом поновног ступања на рад у служби државе;

5) интерес на капитал фонда; и

6) Дисциплинске новчане казне дневничара, контрактуалних чиновника и хонорарних службеника.

(Допуна тач 3 § 75 фин. закона за 1934/35 г.)

Улагач који је пре узимања на рад у служби државе био активни државни службеник или пензионер, сматраће се у погледу обавезе улагања као улагач који први пут ступа на рад у служби државе.

— По тач. 2 овога члана има се приликом првог ступања на рад у служби државе задржати цела једномесечна награда, која улагачу припада по Уредби о величини награде дневничара) § 166 Зак. о чиновницима) односно цео једномесечни хонорар (чл. 35 ове Уредбе) који улагачу припада по одлуци о постављењу, и то увек у бруто износу (ст. 2. чл. 5 Уредбе).

У случају да награда не припада улагачу од првог дана месеца за који награду има да прими (ст. 2, § 165 Ч. 3.) онда ће се обустава остатка до једномесечне награде у бруто износу извршити од награде, која му се има исплатити за наредни месец.

Овако се има поступати све дотле, док по наређењу чл. 42 Уредбе, Одељење државног рачуноводства не пропише ближа упуства за извршење ст. 1, чл. 39 Уредбе, у којим упуствима ће бити расправљено и питање, да ли ће се обуставе за Фонд према тач. 2, чл. 4 Уредбе извршити одједном или у месечним ратама, како је то предвиђено и у чл. 4 Правилника о чиновничком пензионском фонду.

Исто то важи и за хонораре службеника из тач. 2, чл. 3 Уредбе (чл. 35 Уредбе).

— По предњим напоменама поступано је до доношења упуштава Бр. 158000 од 28 децембра 1932 год., а од тада је овим упуством прописан следећи поступак:

Прибирања прихода потпорног фонда, поменутих у чл. 4 Уредбе о истом фонду под 1, 2, 3 и 4 врши се обустављањем при исплати месечних награда дневничарима и хонорарним службеницима у служби државе.

Редован месечни улог 5% наплаћиваће се од бруто износа месечне награде. Обустава се врши по платном списку односно признаници на исти начин као што се врше обуставе улога од чиновника за Чиновнички пензиони фонд.

Једномесечна награда улагача који први пут ступа на рад у служби државе наплаћује се у две рате обуставом по списку или признаници по половину награде за прва два узастопна месеца.

Једномесечна повишица награде обуставља се цела при првој исплати те повишице по платном списку или признаници.

Једномесечна разлика између нове и последње награде приликом поновног ступања на рад у служби државе обустављаће се приликом исплате прве месечне награде по платном списку или признаници.

Упуштво Министарства Финансија бр. 12591 од 21-III-1933 год. са којим се сагласила Гл. Контрола одлуком бр. 31794 од 21-IV 1933 год., ради примене тач. 2, 3 и 4 чл. 4 гласи:

„На основу чл. 47 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе Бр. 48300/1 од 2 новембра 1932 год. а ради *правилне примене* тач. 2, 3 и 4 члана 4 исте Уредбе достављају се следећа упуштава:

1) Поред једномесечне награде, која се према тач. 2. чл. 4 Уредбе о потпорном фонду и Упуству о начину прибирања прихода Бр. 158000/II—32 („Службене новине“ бр. 10-III—од 14 јануара 1933) има задржати на име прихода Потпорног фонда, не може се наплатити и месечни 5% улог по тач. 1 чл. 4 у вези ст. 1 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду, већ се овај улог има наплаћивати почев од другомесечне награде улагачеве. Ово са разлога што према ст. 2 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду једномесечна награда припада фонду у бруто износу па је обуставом једномесечне награде исцрпљено наређење тач. 2 чл. 4 Уредбе.

2) Поред једномесечне повишице награде која се према тач. 3 чл. 4 Уредбе о потпорном фонду има задржати на име прихода потпорног фонда наплатиће се и месечни 5% улог по ст. 1 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду, узимајући за основ бруто награду која је улагачу припадала до повишице. Ово са разлога што се повишицом мења основ улагања почев од момента, од кога се улагачу има исплаћивати нова повишена награда, па се према томе до овог момента има применити и ст. 1 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду, пошто улагач услед примене тач. 3 чл. 4 Уредбе о потпорном фонду не прима нову — повишену, већ стару дотадашњу награду.

3) Поред једномесечне разлике између нове и последње награде, која се приликом поновног ступања на рад у служби државе има задржати на име прихода потпорног фонда према тач. 4. чл. 4 Уредбе о потпорном фонду наплатиће се и месечни 5% улог по ст. 1 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду узимајући за основ последњу награду улагачеву. У случају да је нова месечна награда мања од последње месечне награде наплаћиваће се само месечни

5% улог од нове награде као основа за улагање сходно ст. 1 чл. 5 Уредбе о потпорном фонду.

Има везе са нашим упуштвима Бр. 50800/1 од 18 новембра 1932.“

Упуштво Министарства Финансија бр. 39552/1 од 30 октобра 1936 године ради правилне примене чл. 4, са којим се сагласила Главна контрола под бр. 130512 од 6 новембра 1936 године.

Главна контрола размотрила је упутство Министарства финансија Бр. 39552/1 од 30 октобра 1936 год. — издато ради правилне примене чл. 4 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/1—32, а које гласи;

1) Ако се улагач 1 априла 1932 затекао у служби државе, па му је служба престала било пре било после ступања на снагу Уредбе о потпорном фонду (8 новембра 1932), и после извесног времена буде поново примљен на рад у служби државе, онда ће му се за Потпорни фонд обуставити само разлика између нове и раније (последње) награде; ако такве разлике буде било. Овако се има узети са разлога, што се овакав улагач не може сматрати као првостављени већ као поново постављени, јер му је по чл. 48 Уредбе о потпорном фонду признато као време улагања, без обавезе на накнадну уплату улога половина временаведеног у служби државе до 1 априла 1932 године

2) Ако се улагач 1 априла 1932 није затекао у служби државе већ је у службу ступио после 1 априла 1932 а пре ступања на снагу Уредбе о потпорном фонду (8 новембра 1932) па му је служба престала и после извесног времена буде поново примљен на рад у служби државе, онда ће му се за Потпорни фонд обуставити такође само разлика између нове

и раније (последње) награде. Овако се има узети са разлога, што се ни овакав улагач не може сматрати као првостављени већ као поново постављени, јер су ови улагачи према § 56 Финансијског закона за 1932/33 год. и пре и после ступања на снагу Уредбе о потпорном фонду били обавезни улагачи и у Потпорни фонд уплаћивали само редован улог.

3) Ако се улагач 1 априла 1932 год. није затекао у служби државе већ је у службу примљен после ступања на снагу Уредбе о потпорном фонду (8 новембра 1932), онда ће му се за Потпорни фонд обуставити цела првомесечна награда. Ово са разлога што се овакав улагач има сматрати као првостављени, јер се оваквим улагачима по чл. 48 Уредбе о потпорном фонду све време раније проведено у служби државе уопште не рачуна као време улагања, те се има узети као да у служби државе никада раније нису ни били.

4) Саобразно напред изложеном имају се као првостављени третирати и они контрактурални чиновници, који се на раду у служби државе нису затекли 1 априла 1933 већ су постављени после тога дана. Ово са разлога што се према § 75 тач. 2 Финансијског закона за 1933/34 год. овим улагачима све време проведено у служби државе до 1 априла 1933 не рачуна као време улагања те се имају сматрати као да у служби државе никада раније нису ни били.

5) У погледу обуставе редовног улога у случајевима из тач. 1 и 2 овог упутства скреће се пажња на наш распис Бр. 12591/1 од 21 марта 1933 год.

— Под једномесечном повишицом награде из тач. 3. чл. 4. Уредбе има се разумети за дневничаре повишица, која припада после навршене две године службе по Уредби о величини награде дневничара, прописане на ос-

нову § 166 Зак. о чиновницима, а за хонорарне службенике свака повишица дотадашње месечне награде без прекида службе.

У случају прекида службе приход фонда утврдиће се према тач. 4. (Упутство Мин. Финансија бр. 50800/І од 18-ХІ-1932 год.).

— Дневничару односно хонорарном службенику који је раније био у служби државе, па се поново враћа у овим звањима задржаће се за Потпорни фонд само разлика између последње и нове награде. У истом смислу и акт Мин. Финансија Бр. 147617/II-1932 год.

— Види чл. 5. Уредбе.

Чл. 5.

Месечни улог износи 5% од основа за улагање, а основ за улагање је месечна награда у бруто износу.

Приходи из тач. 2, 3 и 4 члана 4 припадају фонду у бруто износу:

— Види чл. 4 и 39 Уредбе, као и упутство Министарства финансија Бр. 12591 од 21-III-1933 год. уз чл. 4 ове Уредбе.

— По § 165 Закона о чиновницима, оно што држава плаћа контрактуалним чиновницима и дневничарима назива се награда, и има се одредити у једној суми. — Награде контрактуалних чиновника и дневничара рачунају се од дана ступања на дужност.

Чл. 6.

Право и обавеза улагања почиње са даном ступања на дужност, а престаје са даном до кога је улагач награду примио.

— Право и обавеза улагања престају са даном до кога је улагач награду примио, што значи да после престанка службе нико не може даље улагати ни тећи право према фонду за

све време док је ван службе дневничара односно хонорарног службеника. (Упутство Мин. финансија Бр. 50800/І од 18 ХІ 1932 год.)

Чл. 7.

Право на повраћај уплаћених улога има само онај улагач, који је улагао више од 10 година, па му служба престане по § 173 или отказом од стране државе по § 178 Закона о чиновницима.

Ако овакав улагач не буде изузео улоге задржава право да му се при поновном, ступању на рад у служби државе време ранијег улагања рачуна за стицање права на потпору.

Исто тако право на повраћај уплаћених улога има само породица оног улагача, који је као такав умро, а улагао је више од 5 а мање од 10 година.

Улози се увек враћају без интереса.

Повраћајем улога губи и улагач и његова породица сва права према фонду.

— Према редакцији чл. 7, нема права на повраћај улога уопште улагач, који је улагао равно десет или мање од десет година.

Према ст. 1, чл. 7 улагач који је улагао више од десет година, а служба му је престала било отказом од његове стране (ст. 1 § 178 Закона о чиновницима) било са разлога наведених у § 171 и тач. 4, 5 и 7 § 177 Закона о чиновницима, нема право на повраћај уплаћених улога. Ова начела имају се применити и на хонорарне службенике сходно чл. 35 Уредбе.

Према ст. 3. чл. 7 право на повраћај има само породица оног дневничара односно хонорарног службеника, који је улагао више од 5 а мање од 10 година и умро пре него што му

је служба престала тако да је у часу смрти био улагач Потпорног фонда (чл. 6 Уредбе). Из овога излази да породица улагача који је улагао равно 5 година нема право на повраћај улога. (Упутство Мин. фин. бр. 50800/I-1932).

— Главна контрола размотрила је представку Министарства Финансија Бр. 55938 од 23 децембра 1932 год., у којој тражи објашњење у погледу достављања Главној контроли односно Месним контролама, одлуке из чл. 7. 36 и 37 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе па је одлучила: да се одлуке о личној и породичној потпори као и одлуке о повраћају уплаћених улога (чл. 7 и 36 Уредбе) имају слати на сагласност Главној контроли, а одлуке о потпори за лечење и за сахрану (чл. 37 Уредбе) имају се слати непосредно надлежној Месној контроли заједно ва налогом за исплату на преглед и визу.

Из опште седнице Главне контроле од 4 јануара 1933 године Бр. 109358/932.

II Лична потпора

Чл. 8.

Право на личну потпору стиче улагач ако после 10 година улагања постане душевно или физички неспособан за службу уопште.

Неспособност мора бити или трајна или таква да нема изгледа на поновно оспособљење за службу. Неспособност за службу утврђује се комисијски по одведбама Закона о чиновницима.

По навршетку 60 година живота и 35 година улагања или 40 година улагања мора се улагачу одредити лична потпора, ако он то затражи.

— Према ст. 1 чл. 8 услов за стицање личне потпоре је више од 10 година улагања

и неспособност за службу уопште, т. ј. не само за ону службу коју је улагач стварно дотле вршио већ и за сваку другу службу за коју би се према његовим квалификацијама могао употребити.

Према ст. 2. чл. 8 лична потпора се може одредити само ако комисија образована по одредби ст. 3 § 84 Закона о чиновницима утврди, да је улагач *трајно* а не привремено неспособан за службу уопште или пак да је његова неспособност такве природе да *нема изгледа* на поновно оздрављење. Ове чињенице комисија има изрично да наведе у своме закључку (Упутство Мин. фин. бр. 50800/I-1932).

— Види чл. 9, 10, 11, 12 и 36 Уредбе.

— Главна контрола размотрила је решење Господина Министра финансија Бр. 4667/IV од 17 фебруара 1934 године којим је објаснио: да се дневничарима и хонорарним службеницима који су се као такви затекли у активној државној служби на дан 1 априла 1932 године рачуна у рок из чл. 8 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе и време, које су раније провели у служби државе у звању носача по чл. 222 и 232 Царинског закона, пошто је то звање по природи службе одговарало звању дневничара из чл. 130 Закона о чиновницима од 31 јула 1923 године и става 2 § 158 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, но под условом да напредно уплате улоге из чл. 48 став 1 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе. Време службе до 30 маја 1922 године неће се урачунати у рок за уплату. — и нашла да противу овог решења нема шта да примети.

Из опште седнице Главне контроле од 27 марта 1934 године Бр. 29953.

Чл. 9.

Потпора се може одредити само на захтев улагачев. Захтев мора бити поднет пре престанка службе. Изузетно ако је служба престала по § 173 Закона о чиновницима захтев се може поднети најдаље у року од 30 дана по истеку 60 дана боловања.

— Види чл. 8, 10, 11 и 12 Уредбе.

— По ставу (1) § 173 Закона о чиновницима контрактурални чиновници и дневничари у случају болести због које не могу да врше своју дужност имају право на награду највише за шездесет дана у једној години.

Чл. 10.

Основ за одређивање личне потпоре је последња награда улагачева.

— Види чл. 8, 9, 11 и 12 Уредбе и примедбу уз члан 5, где је објашњено шта се сматра под наградом.

Чл. 11.

Улагачу који је стекао право на личну потпору припада за првих 10 година 40% од основа за одређивање личне потпоре. За сваку потпуну половину године даље припада му по 1% тако, да за 40 година добије потпуну потпору која се не може више повећавати.

— Види чл. 8, 9, 10 и 12 Уредбе.

Чл. 12.

Улагачу који пре него што стекне право на личну потпору постане трајно неспособан за даљу службу и због тога му служба престане, може се издавати на име потпоре 25% од последње награде, ако има више од 5 година

улагања, ако нема других прихода и ако је неспособан за ма какав рад или привређивање.

Ова потпора може се издавати и улагачу, који није имао 5 година улагања, ако без своје кривице на каквом државном послу или поводом таквог посла буде тако повређен, да услед задобивених рана или озледа постане неспособан за даљу службу.

У оба случаја неспособност се утврђује по ставу 2 члана 8.

— Види чл. 8, 9, 10 и 36 Уредбе.

— Према ст. 1 чл. 12 потпора се може издавати само ако истовремено постоје сви тамо набројани услови. У случају да не достаје ма који од ових услова потпора се не би могла одредити. Трајну неспособност за даљу службу уопште и неспособност за ма какав рад и привређивање има да утврди комисија образована по ст. 3, чл. 84 Закона о чиновницима.

У погледу потпоре из ст. 2, чл. 12 скреће се пажња, да се она може одредити под једним јединим условом, т. ј. да је улагач на државном послу или поводом државног посла повређен тако да је услед те повреде постао трајно неспособан за даљу службу уопште. Према томе потпора у оваквим случајевима може се издавати без обзира на то да ли улагач има каквих других прихода и да ли је способан за какав други рад или привређивање. И у оваквим случајевима неспособност се има утврдити путем комисије образоване по ст. 3, чл. 84 Закона о чиновницима. (Упутство Мин. финансија Бр. 50800/1-932 г.

Чл. 13.

Лична потпора припада од дана од кога је улагачу престало право на награду и тече до дана кога наступи губитак права на потпору.

Види чл. 6 и 14 Уредбе.

Чл. 14.

Лична потпора се губи:

- 1) ступањем у државну или самоуправну службу;
- 2) осудом за дело злочина;
- 3) бављењем у иностранству преко 3 месеца без дозволе Министра финансија;
- 4) ступањем у службу стране државе;
- 5) стицањем прихода односно оспособљењем за привређивање у случајевима из чл. 12; и
- 6) примањем потпоре из кога другог фонда установљеног од стране државе.

— Одредба тач 5 чл. 14 односи се на случајеве издавања потпоре из ст. 1, чл. 12 а не и на случајеве издавања потпоре из ст. 2 чл. 12, како је то уосталом изложено у упутству за примену чл. 12. Уредбе. (Упутство Мин. финансија Бр. 50800/I од 18-XI-1932 г.)

— Види чл. 16 Уредбе.

Чл. 15.

Министар финансија може одредити лекарски преглед уживаоца личне потпоре и ако се тим прегледом утврди, да је оспособљен за службу, известиће о томе надлежног министра, који ће уживаоца потпоре позвати да се у службу врати. У случају неодрживања овом позиву уживалац губи право на личну потпору.

— Види објашњење Мин. финансија бр. 50800/I од 18-XI-1932 год. уз чл. 16 Уредбе.

Чл. 16.

Уживалац личне потпоре, који по чл. 14 изгуби потпору, може то право поново стећи само у том случају, ако ступањем у службу

поново постане улагач Потпорног фонда и испуни који од услова из чл. 8

— Види чл. 6, 8 и 14 Уредбе.

— Према чл. 16 улагачу, који је уживао личну потпору па је изгубио по одредбама чл. 14 и по том се поново врати на рад у служби државе не признаје се за поновно стицање права на личну потпору време ранијег улагања, на основу кога је био стекао и уживао изгубљену личну потпору. За поновно стицање права на личну потпору потребно је нових 10 година улагања, рачунајући од дана поновног ступања на рад у служби државе (чл. 6 Уредбе) и поновна неспособност за службу (члан 8 Уредбе). Исто ово важи и за оне улагаче који изгубе личну потпору по чл. 15. (Упутство Мин. фин. бр. 50800 од 18-XI-1932. г.)

III Породична потпора**Чл. 17.**

Право на породичну потпору стиче породица улагача, који је у часу смрти био улагач Потпорног фонда и у тај фонд улагао најмање 10 година или је умро као уживалац личне потпоре.

— Види чл. 8, 21 и 36 Уредбе.

Чл. 18.

Ако је улагач улагао више од 10 година у Потпорни фонд а умро као улагач Чиновничког пензионог фонда пре него што је стекао право на породичну пензију из Чиновничког пензионог фонда његова породица има право на потпору из Потпорног фонда. Ако је такав улагач стекао право на породичну пензију, његова породица нема право на породичну потпору нити на повраћај уплаћених улога.

— Члан 18 односи се на случајеве кад дневничар или хонорарни службеник после 10 година улагања у Потпорни фонд постане активни државни службеник па умре пре 5 година улагања у Чиновнички пензиони фонд и тиме не стекне право на породичну пензију из Чиновничког пензионог фонда (§ 138 Ч.3.).

(Упутство Мин. финансија бр. 50800/1 од 18-XI 1932 г.).

— Види објашњење уз чл. 36 Уредбе.

Чл. 19.

Ако је улагач у току свога службовања био улагач и Чиновничког пензионог фонда и Потпорног фонда, па умре као улагач једног од тих фондова пре него што је стекао право било на породичну пензију било на породичну потпору, његова породица има право на породичну потпору из Потпорног фонда под овим условима:

1) да је умрли улагач улагао у оба фонда више од 10 година;

2) да је у Потпорни фонд улагао више од 5 година; и

3) да породица уплати разлику улога до 10 година узимајући за основ последњу награду, на коју је улагач улагао у Потпорни фонд.

— Види став 16 под I Упутства Мин. финансија бр. 158000/32 год.

— Чл. 19 односи се на случајеве, кад је дневничар или хонорарни службеник улагао више од 5 а мање од 10 година у Потпорни фонд, па је постао активни државни службеник и као такав умро пре 5 година улагања у Чиновнички фонд, али је у оба фонда заједно улагао више од 10 година (на пример у Потпорни фонд 7 година а у Чиновнички пензиони фонд $3\frac{1}{2}$ године). Породица оваквог дневничара односно хонорарног службеника

може добити породичну потпору кад у Потпорни фонд уплати разлику до 10 година, у наведеном примеру, дакле кад уплати улог јаш за 3 године. У вези са овим скреће се пажња, да се напред бележеним правом не може користити породица која је добила помоћ по ст. 2, § 96 Закона о чиновницима као ни породица улагача, који је изузео своје улоге из Чиновничког пензионог фонда по § 140 Закона о чиновницима (чл. 20 Уредбе). (Упутство Мин. финансија бр. 50800/1-1932 г.)

— Види чл. 20 и 36, упутство уз овај члан и §§ 96 и 140 Зак. о чиновницима.

Чл. 20.

Правом из члана 19 не може се користити породица која ужива помоћ по ставу 2 § 96 Закона о чиновницима.

Исто тако овим правом не може се користити ни породица улагача, који је по одредбама Закона о Чиновницима изузео своје улоге из Чиновничког пензионог фонда.

— Види објашњење уз чл. 19 Уредбе.

Чл. 21.

Породична потпора припада на равне делове улагачевој законитој жени и деци рођеној у законитом браку или позаконеној.

Више законитих жена улагача муслимана рачунају се заједно као један члан породице.

Кад наступи потреба да уживаоци породичне потпоре примају свој део одвојено, додеће о томе одлуку орган, који је надлежан за одређивање породичне потпоре.

— Види чл. 22 и 23 Уредбе.

Чл. 22.

Основ за одређивање породичне потпоре је лична потпора, коју је улагач имао или би је имао да му је на дан смрти потпора одређена.

— Види чл. 8, 10, 11, 12 и 23 Уредбе.

Чл. 23.

Породична потпора износи за једног уживаоца породичне потпоре 50%, за два 65% за три 75%, за четири и више 85% од личне потпоре као основа за одређивање породичне потпоре.

Кад има више уживаоца породичне потпоре па за једног од њих наступи случај да му престане право на породичну потпору, смањује се осталима потпора према стопама утврђеним у претходном ставу.

— Види чл. 8, 10, 11, 12 и 22 Уредбе.

Чл. 24.

Ако улагач без своје кривице на каквом дожавном послу или поводом таквог посла погине или буде тако повређен, да услед задобивених рана или озледа умре а није имао 10 година улагања, онда породици припада на име потпоре 20% од награде, коју је улагач имао у часу смрти.

Ова потпора припада и породици улагача, који је умро као уживалац потпоре по члану 12, ако од имања или личног рада нема прихода већег од ове потпоре.

— Види чл. 12, 27, 28 и 36 као и упутство код овог члана Уредбе.

Чл. 25

Породична потпора припада од првог дана наредног месеца по смрти улагачевој и тече до дана кога наступи губитак права на потпору.

— Види чл. 26 Уредбе.

Чл. 26.

Право на породичну потпору не припада:

- 1) кад је жена законито разведена;
- 2) кад је жена растављена по прописима римокатоличке цркве;
- 3) кад брак није склопљен најмање годину дана пре смрти улагача, изузев ако је остало законито дете из овог брака или ако је удовица остала трудна;
- 4) кад је брак склопљен за време уживања личне потпоре па улагач није поново ступио у службу и у њој остао најмање годину дана; и
- 5) кад је улагач на дан ступања у брак навршио 50 година живота а жена била преко 20 година млађа од њега.

— Види чл. 25 и 27 Уредбе.

Чл. 27.

Породичну потпору губи удовица:

- 1) ступањем у државну или самоуправну службу, док служба траје;
- 2) примањем које друге помоћи од државе или јавне установе, док помоћ траје;
- 3) примањем потпоре из кога другог фонда установљеног од стране државе;
- 4) осудом за кажњиво дело за које би и улагач изгубио личну потпору;
- 5) бављењем у иностранству преко 3 месеца без дозволе Министра финансија;

6) стицањем прихода у случајевима из члана 24; и

7) преудајом.

— Види чл. 24, 26 и 45. Уредбе.

Чл. 28.

Породичну потпору губе деца:

1) кад наврше 16 година живота, а женска деца и пре тога ако се удоме;

2) осудом за кажњиво дело за које би и улагач изгубио право на личну потпору;

3) примањем стипендије од државе или које јавне установе, у новцу или натури, и то док стипендија траје и ако је стипендија већа од породичне потпоре, која детету припада;

4) примањем потпоре из кога другог фонда установљеног од стране државе; и

5) стицањем прихода у случајевима из члана 24.

Изузетно од тачке 1 ако је дете на редовном школовању продужиће се исплата потпоре до навршетка 18 година живота, а ако је душевно или телесно неспособно, продужиће се исплата док неспособност траје под условом да нема другог издржавања.

— Види чл. 24 и 28 Уредбе.

— За продужење исплата породичне потпоре по ст. 2, чл. 28 душевну или телесну неспособност има да утврди комисија образовања по ст. 3, § 84 Закона о чиновницима. (Упутство Мин. финансија бр. 50800 I-1932 г.).

Чл. 29.

Удова улагача, која стекне право и на личну и на породичну потпору, не може примати обе потпоре већ има право избора.

Деци улагача, која имају право на поро-

дичну потпору иза смрти оба родитеља, припада само једна и то већа потпора.

— Види чл. 8 и 17 Уредбе.

Чл. 30

Удови или кћери која се преуда односно удоме, може се исплатити једном за свагда једногодишњи износ породичне потпоре, ако је једини уживалац исте.

— Према чл. 30 удови или кћери као једином уживаоцу породичне потпоре не може се исплатити једногодишњи износ потпоре пре већ само после склопљеног брака. (Упутство Мин. финансија бр. 50800 I-932).

IV Потпора за лечење

Чл. 31

Улагачи и њихове породице имају право на бесплатно лечење у јавним болницама под условима прописаним од Министра социјалне политике и народног здравља.

— Ради правилне примене чл. 31 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе, а на основу чл. 47 исте Уредбе Мин. финансија издало је следеће обавештење:

Право на бесплатно лечење улагача Потпорног фонда помоћног особља у служби државе регулисано је одредбом тач. 5 под д) Правилника о болничким таксама С. Бр. 22000 од 13 децембра 1932 год. („Службене новине“ Бр. 27-IX од 6 фебруара 1933 год.)

Према чл. 7 исмена и допуна С. Бр. 3972 од 7 марта 1933 год. („Службене новине“ Бр. 98 од 2 маја 1933 год.) одредба тач. 5 под д) Правилника о болничким таксама С. Бр. 22000/33 г. измењена је тако да гласи:

За дневничаре и хонорарне службенике у служби државе, сходно § 56 финан. закона за 1932/33 год. плаћа Министарство социјалне политике и народног здравља болничке трошкове за њихово и њихових породица лечења у III класи у јавним болницама“.

На предлог Министра финансија Бр. 15393/I од 6 априла 1933 год. сходно § 75 тач. 2 финан. закона за 1933/34 год. Министар социјалне политике и народног здравља донео је решење С. Бр. 8480 од 19 маја 1933 год., које гласи:

„Да одредба чл. 7 измена и допуна у Правилнику о болничким таксама за лечење у државним и бановинским болницама и болничким амбулантама С. Бр. 3972 од 7 марта 1933 год. обнародованих у „Службеним новинама“ Бр. 98 од 2 маја 1933 год. важи и за контрактуалне чиновнике у служби државе, почев од 1 априла 1933 год.“ (Објашњење Министарства финансија бр. 22738/I од 29 маја 1933 год., са којим се сагласила Гл. контрола под бр. 65556 од 13 јуна 1933 год.).

Чл. 32

Улагачу коме је служба престала по § 173 Закона о чиновницима пре навршених 10 година улагања, исплатиће се из Потпорног фонда на име потпоре за лечење:

1) половина месечне награде ако је улагао 2 године;

2) цела месечна награда ако је улагао 5 година; и

3) једна и по месечна награда ако је улагао 8 година.

Награда по претходном ставу рачуна се у бруто износу.

— Ради избегавања излишних питања о примени чл. 32 скреће се пажња на то, да

потпора за лечење припада: по тач. 1 ако је улагач улагао и више од 2 а мање од 5 година; по тач. 2 ако је улагач улагао и више од 5 а мање од 8 година; и по тач. 3 ако је улагач улагао и више од 8 а мања од 10 година. После 10 година улагања има се поступити по ст. 1 чл. 7 Уредбе. (Упутство Мин. финансија бр. 50800/I-1932)

V Потпора за сахрану

Чл. 33.

По смрти улагача, који је као такав умро, издаће се из потпорног фонда на име потпоре за сахрану његовој породици односно ономе који је сахрану извршио:

1) половина месечне награде, ако није улагао једну годину; и

2) цела месечна награда ако је улагао више од једне године.

Награда по претходном ставу рачуна се у бруто износу.

— Са истих разлога скреће се пажња, да потпора за сахрану по чл. 33 припада: по тач. 1 ако умрли улагач није улагао једну годину, а по тач. 2 ако је улагао једну или више од једне године без обзира колико је година улагања имао у часу смрти. И у једном и у другом случају потпора се може исплатити само под условом да је улагач умро пре престанка службе тако, да је у часу смрти био улагач потпорног фонда (чл. 6 Уредбе). Упутство Мин. финансија бр. 50800/I-1932 г.)

— Види чл. 34 Уредбе.

Исплата потпоре за сахрану по чл. 33 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе.
Објашњење Мин. финансија бр. 2496/I од 20 јануара 1933 г.

По истакнутом питању, како ће се вршити исплата потпоре за сахрану по чл. 33 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе („Службене новине“ бр. 260—XCIX од 8 новембра 1932) и која документа треба приложити у сврху оправдања исте а на основу чл. 47 исте Уредбе достављају се следећа унутства:

Према чл. 37 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе и одељ. XXI наших упуштава Бр. 50800/I од 18 новембра 1932 одлуку о потпори за сахрану (чл. 33 Уредбе) доноси старешина који је по закону овлашћен за узимање дневничара и хонорарних службеника на рад у служби државе. Према решењу Господина Министра финансија Бр. 55938/I од 23 децембра 1932 и сагласној одлуци Главне контроле Бр. 109358/32 од 4 јануара 1933. о којима сте обавештени нашим расписом Бр. 1545/I од 13 јануара 1933 одлука овлашћеног старешине о потпори за сахрану не шаље се Главној контроли на сагласност већ се шаље непосредно надлежној Месној контроли *заједно са налогом за исплату* на преглед и визу. Потпора за сахрану под условима чл. 33 Уредбе о потпорном фонду (одељ. XVI наших упуштава Бр. 50800/I од 18 новембра 1932) припада само удови и деци до 16 односно 18 година живота (чл. 21 и 28 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе). Према томе за доношење одлуке о потпори за сахрану потребна су следећа документа:

1) молба удове умрлог улагача са назначењем места сталног становања, да би се налог за исплату упутио надлежној финансијској дирекцији;

2) венчаница као докуменат да је удова законита жена умрлог улагача;

3) умрлица као докуменат о времену смрти улагача;

4) уверење општинске власти, да је удова до-

смрти улагачеве живела са њим у законитом браку односно да није била растављена по прописима римокатоличке цркве;

5) крштеница за свако дете у законитом браку рођено или позакоњено, које није навршило 16 односно 18 година живота (чл. 28 Уредбе);

6) уверење надлежне школске управе да је дете на редовном школовању у случају да је навршило 16 година живота (последњи став чл. 28 Уредбе;) и

7) уверење надлежне управне власти о времену улагања, о величини последње награде и о томе да је умрли био у часу смрти улагач Потпорног фонда.

У време улагања по чл. 33. Уредбе у вези одељ. XVI наших упуштава Бр. 50800/I од 18 новембра 1932 има се рачунати не само време улагања после 1 априла 1932 (§ 56 Финансијског закона за 1932/33 годину) већ и време признато по чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе.

Право на потпору за сахрану припада породици и у оним случајевима, кад је улагач од кога она доводи право на потпору, умро пре ступања на снагу Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе а после 1 априла 1932.

У свему осталом поступаће се по Упутству о начину прибирања прихода, књижења и вршења исплата, на терет Потпорног фонда помоћног особља у служби државе Бр. 158000/II од 28 децембра 1932 („Службене новине“ Бр. 10-III од 14 јануара 1933).

Чл. 34.

По смрти улагача, који је умро као уживалац личне потпоре, издаће се на име потпоре, за сахрану породици односно онеме, који је сахрану извршио, једномесечна потпора улагачева, и то у бруто износу.

— Види чл. 33. Уредбе.

VI Завршне одредбе

Чл. 35.

Све што је у овој Уредби прописано за награде важи и за хонораре службеника из тачке 2 члан 3.

— Види тач. 2 чл. 3 Уредбе.

Чл. 36.

Одлуку о личној потпори као и о повраћају уплаћених улога доноси Министар финансија по предлогу органа, који је овлашћен за узимање улагача на рад у служби државе. Одлуку о породичној потпори доноси Министар финансија на молбу породице. Право доношења ових одлука може Министар финансија пренети на своје помоћнике сходно § 2 Закона о организацији финансијске управе.

Док се лична или породична потпора не одреди издавање се $\frac{4}{5}$ потпоре, која би према поднетим документима могла бити призната. Одлуку о овоме доноси онај који има да донесе и одлуку о личној и породичној потпори.

— За доношење одлуке о одређивању личне потпоре по ст. 1 чл. 36 у вези чл. 8 улагач који има више од 10 година улагања има да поднесе молбу старешини, који га је по овлашћењу узео на рад у служби државе. Ову молбу мора улагач да поднесе пре него што му је служба престала (чл. 9 Уредбе). У случају да му је служба престала по § 173 Закона о чиновницима молба се мора поднети најдаље у року од 30 дана рачунајући од истека 60 дана боловања (чл. 9 Уредбе). У молби се мора назначити место сталног становања, да би се налог за исплату упутио надлежној

финансиској дирекцији (чл. 38 Уредбе). Старешина ће одмах одредити комисију по ст. 3 § 84 Закона о чиновницима, која ће извршити преглед улагача. Ако комисија утврди неспособност улагача онако, како је прописано у ст. 1 и 2 чл. 8 Уредбе, старешина ће послати Министарству финансија (Општем одељењу) предлог за одређивање личне потпоре. Уз овај предлог морају постојати следећи подаци:

- 1) комисијски извештај о неспособности; и
- 2) уверење о времену улагања, о величини последње награде улагачеве и о моменту од кога је улагачу престало право на награду.

У случају кад улагач тражи личну потпору по ст. 3, чл. 8 место комисијског извештаја има се поднети крштеница улагачева.

У случају кад улагач тражи потпору по ст. 1 чл. 12 има се, поред осталих потребних података, поднети још и уверење да улагач нема ни имања ни прихода.

— За доношење одлуке о одређивању породичне потпоре по ст. 1, чл. 36 у вези чл. 17 породица улагача који је умро после 10 година улагања, односно породица умрлог уживаоца личне потпоре поднеће молбу непосредно Министарству финансија (Општем одељењу). У молби се мора назначити место сталног становања ради издавања налога за исплату надлежној финансиској дирекцији. Уз молбу имају се поднети следећи подаци:

- 1) умрлица;
- 2) уверење надлежне управне власти о величини последње награде као и о томе да је умрли био у часу смрти улагач Потпорног фонда;
- 3) уверење о времену улагања умрлог улагача;
- 4) решење о регулисању личне потпоре, ако је умрли у часу смрти био уживалац личне потпоре;
- 5) уверење општинске власти да је удова до смрти улагачеве живела са њим у законитом браку

односно да није била растављена по прописима римокатоличке цркве;

6) венчаница из које ће се утврдити да је брак склопљен најмање годину дана пре смрти улагачеве;

7) крштеница умрлог улагача и његове удове из којих ће се утврдити да на дан ступања у брак улагач није био навршио 50 година живота а жена није била преко 20 година млађа од њега; и

8) крштеница за свако дете у законитом браку рођено или позакоњено.

У случају кад породица тражи потпору по чл. 18 има се поред осталих потребних података донети још и уверење Државне хипотекарне банке о времену улагања умрлог улагача у Чиновнички пензион фонд.

Исто ово важи и у случају кад породица тражи потпору по чл. 19 с тим да се поред осталих потребних података има поднети још и: 1) уверење надлежне касе да је породица уплатила разлику од 10 година а према последњој награди улагачевој; 2) уверење Државне хипотекарне банке, да умрлом улагачу није враћен улог из Чиновничког пензионог фонда; и 3) уверење ресора у којем је умрли улагач служио као активни државни службених, да његовој породици није одређена помоћ по ст. 2. § 96 Закона о чиновницима.

У случају кад породица тражи потпору по ст. 1 чл. 24 има се поред осталих потребних података поднети још и извештај комисије о узроку погибије односно смрти.

У случају кад породица тражи потпору по ст. 1 чл. 24 има се поред осталих потребних података поднети још и решење о регулисању личне потпоре умрлог улагача и уверење општине о приходу од личног рада или имања породице.

За доношење одлуке о повраћају уплаћених улога по ст. 1 чл. 36 у вези чл. 7 улагач (ст. 1 чл. 7 Уредбе) односно његова породица (ст. 3 чл. 7

Уредбе) поднеће молбу старешини који га је по овлашћењу узео на рад у служби државе. У молби се мора означити место сталног становања, да би се исплата наредила финансијској дирекцији надлежној за ту територију. Старешина ће Министарству финансија (Општем одељењу) послати предлог за повраћај уплаћених улога. Предлог мора да садржи следеће податке: 1) *за улагача*: да је улагачу служба престала по § 173 Закона о чиновницима односно отказом од стране државе по § 178 Закона о чиновницима; и да је улагао више од 10 година; и 2) *за породицу*: да је улагач умро пре престанка службе тако да је у часу смрти био улагач и да је улагао више од 5 а мање од 10 година.

Сва документа, о којим је напред реч имају се поднети у оригиналу. (Упуство Мин. Финансија бр. 50800/1 од 18-XI-1932).

По уредби о потпорном фонду помоћног особља у служби државе одлуке о личној и породичној потпори и о повраћају уплаћених улога шаљу се на сагласност Главној контроли, а одлуке о потпори за лечење и сахрану месној контроли

Г. Министар финансија упутио је Главној контроли акт број 55938/1 од 23 децембра 1932 следеће садржине:

У чл. 2 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/1 од 2 новембра 1932 прописано је, да потпору сачињавају: 1) лична потпора; 2) породична потпора; 3) потпора за лечење; и 4) потпора за сахрану.

У чл. 36, 37 и 38 исте Уредбе предвиђено је, да одлуку о личној и породичној потпори као и о повраћају уплаћених улога доноси Министар финансија а одлуку о потпори за лечење и о потпори за сахрану доноси орган, који је овлашћен за примање улагача на рад у служби државе; с тим да исплату свих врста потпора као и повраћај упла-

ћених улога врше финансијске дирекције на терет „Потпорног фонда помоћног особља у служби државе“, који се према ст. 2 чл. 1 Уредбе обрадује код Државне хипотекарне банке и којим рукује Министар финансија.

С обзиром на одредбу чл. 2 Закона о Главној контроли и чл. 40 и 41 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе број 48300/1 од 2 новембра 1932 потребно је претходно утврдити, које одлуке из чл. 7, 36 и 37 ове Уредбе треба достављати Главној контроли а које надлежној месној контроли. По овом питању стојим на гледишту, да би Главној контроли требало достављати на претходну сагласност само одлуке о личној или породичној потпори као и одлуке о повраћају уплаћених улога (чл. 7 и 36 Уредбе). Међутим одлуке о потпори за лечење и о потпори за сахрану (чл. 37 Уредбе) имале би се достављати само надлежној месној контроли и по добијеној визи одмах извршити. Ово са разлога што потпора за лечење и потпора за сахрану (чл. 32, 33 и 34 Уредбе) имају карактер хитне помоћи кад улагачу у случају болести дуже од 60 дана служба по закону престане (ст. 3. § 173 Ч. 3.) односно кад улагач умре“

По овом питању општа седница Главне контроле под бр. 109358/32 од 4 јануара 1933 одлучила је:

„Да се одлуке о личној и породичној потпори као и одлуке о повраћају уплаћених улога (чл. 7 и 36 Уредбе) имају слати на сагласност Главној контроли а одлуке о потпори за лечење и за сахрану (чл. 37 Уредбе) имају се слати непосредно надлежној месној контроли заједно са налогом за исплату на преглед и визу.

— Види упутство Мин. финансија II Бр. 158000/932 под II.

Чл. 37.

Одлуку о потпори за лечење и о потпори за сахрану доноси орган, који је овлашћен за примање улагача на рад у служби државе.

— Према чл. 37 одлуку о потпори за лечење по одредбама чл. 32 као и одлуку о потпори за сахрану по одредбама чл. 33 и 34 доносиће старешина који је овлашћен за узимање улагача на рад у служби државе и потом ће издати налог за исплату надлежној финансијској дирекцији (чл. 38 Уредбе). (Упутство Мин. фин. бр. 50800/I-1932).

— Главна контрола размислила је представку Министарства финансија Бр. 55938 од 23 децембра 1932 год, у којој тражи објашњење у погледу достављања Главној контроли односно Месним контролама одлуке из чл. 7, 36 и 37 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе, па је одлучила: да се одлуке о личној и породичној потпори као и одлуке о повраћају уплаћених улога (чл. 7 и 36 Уредбе) имају слати на сагласност Главној контроли а одлуке о потпори за лечење и за сахрану (чл. 37 Уредбе) имају се слати непосредно надлежној Месној контроли заједно са налогом за исплату на преглед и визу.

Из опште седнице Главне контроле од 4 јануара 1933 године бр. 109358/32.

Чл. 38.

Исплату свих врста потпора као и повраћај уплаћених улога вршиће финансијске дирекције на терет „Потпорног фонда помоћног особља у служби државе“, а по налогу органа који доноси одлуку о одређивању потпоре односно о повраћају уплаћених улога.

— Види Упутства Мин. финансија број 158000/II-1932 г. под. II.

39.

Обуставе за фонд сходно чл. 4 и 5 врше се по званичној дужности приликом исплате награде.

Улог се мора платити и за месец у коме улагачу не припада награда, а обуставиће се од прве наредне награде улагачеве.

Обустављене суме шаљу се Државној хипотекарној банци у року од 20 дана рачунајући од дана обуставе. Рачунополагач који у овом року не пошаље обустављене суме платиће на њих 6% интереса у корист фонда.

— Министарство финансија актом Бр. 3900 од 16-II-1933 г. доставило је следеће:

Ставом трећим члана 39 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе (Службене новине Бр. 260 од 2 новембра 1932 годин) предвиђено је да се све обустављене суме за Потпорни фонд шаљу Државној хипотекарној банци у року од 20 дана рачунајући од дана обуставе у противном одговорни рачунополагач платиће на њих 6% интереса у корист истог фонда.

У смислу чл. 42 пом Уредбе, Господин Министар финансија прописао је упутство о начину прибирања прихода, књижења и вршењу исплата на терет потпорног фонда помоћног особља у служби државе које је обнародовано у „Службеним новинама“ Бр. 10-III од 14 јануара ове године.

У II делу а у ставовима 15—18 овог Упутства предвиђено је како имају поступити надлежни наредбодавци а за ово извршење дат им је рок од месец дана од дана пријема упутства.

Како је време доста измакло, а да би Главна државна благајна могла с техничке стране све свршити и новац без задоцњења послати Државној хипотекарној банци то и поред остављеног рока од месец дана одмах приступити изради потребних спискова предвиђених упуштвима и доставите их Главној државној благајни до 1 фебруара ове године у противном наредбодавац ће у смислу чл. 39 Уредбе о потпорном фонду платити 6% интереса Државној хипотекарној банци.

Предње се доставља ради знања, с тим, да се на ово објашњење нема шта приметити.

Истовремено се извештава та Месна контрола да се је одлуком Бр. 109.359 од 30 XII 1932 године, Главна контрола сагласила са Уредбом о потпорном фонду помоћног особља у служби државе Бр. 48300/932.

Из опште седнице Главне контроле од 10 фебруара 1933 г. Бр. 4894.

— Одредба ст. 2, Чл. 39 односи се на случајеве, кад улагачу не припада награда за известан месец као што је случај из ст. 1 § 172 Закона о чиновницима. Према томе и за тај месец одбиће се од прве награде улагачеве улог према чл. 5 и то поред редовног улога који припада фонду за наредни месец. (Упутство Мин. фин. I бр. 50800 од 18/XI-1932 год).

— Види и упуство Мин. фин. Бр. 158000/II од 28/XII-1932 г. — које је посебно оштамповано у овој књижици.

Чл. 40.

Државна хипотекарна банка је дужна да сваке године подноси Министру финансија извештај о стању фонда и извод рачуна годишњих расхода и прихода.

Рачуни о расходима и приходима фонда подносе се по истеку сваке календарске године.

Главној контроли на преглед, и са клаузулом Главне контроле о разрешењу рачуна објављује се у „Службеним новинама“.

— Види став 18 упуства Мин. финансија II Бр. 158000/932.

Чл. 41.

Ако приходи фонда не буду довољни за исплату потпоре држава ће дотирати фонду потребне суме.

Чл. 42.

Ближа упутства за извршење одредаба чл. 38, 39, и 43 прописане Одељење државног рачуноводства Министарства финансија.

— Упутства о којима је реч у овом члану прописало је Министарство финансија под Бр. 158000/II од 28/XII/1932 г. и иста су оштампана на крају Уредбе у овој књижици.

Чл. 43.

За државна потраживања може се ставити забрана до 50% личне и 30% породичне потпоре и то и административним путем.

— За приватна потраживања забрана се може ставити само судским путем и то до $\frac{1}{3}$ потпоре аналого пропису § 264 Зак. о чиновницима.

Чл. 44.

Из породичне потпоре не могу се наплаћивати дугови умрлог улагача.

Чл. 45.

За уживање потпоре у иностранству пре-

ко 3 месеца потребна је нарочита дозвола Министра финансија.

— Види члан 27 Уредбе.

Чл. 46.

Улагачи и њихове породице ослобођавају се плаћања свих такса за претставке и тражења, која се односе на лично и породично право по овој Уредби сходно §§ 97 и 164 Закона о чиновницима од 31 марта 1931.

Чл. 47.

Сва објашњења за примену ове Уредбе даваће Опште одељење Министарства финансија.

VII Прелазна наређења.

Чл. 48.

Од времена које је улагач провео у служби државе као дневничар или хонорарни службеник од 30 маја 1922, као дана ступања на снагу Закона о осигурању радника, па до 1 априла 1932 рачуна се у рок из члана 8 једна половина без обавезе на накнадну уплату улога а друга половина по накнадној уплати улога. Као основ за улагање служиће награда коју је улагач имао на дан 1 априла 1932. Време пре 30 маја 1922 не узима се у обзир за стицање права на личну и породичну потпору.

Накнадна уплата улога може се положити наједанпут или у месечним оброцима. Месечни оброк не може бити мањи од редовног месечног улога узимајући за основ награду коју је улагач имао на дан 1 априла 1932.

У случају да овакав улагач добије личну

потпору пре него што уплати све накнадне улоге, рачунаће му се за личну потпору онолико времена за колико је улоге платио, и то према величини месечног улога из претходног става. Ово исто важи и за породичну потпору.

Правом из овог члана могу се користити само они дневничари и хонорарни службеници, који су се као такви затекли у активној државној служби на дан 1 априла 1932.

Одредбе претходних ставова важе и за случајеве, кад је улагач провео у служби државе у ком другом звању но с тим, да накнадно уплати улог у Потпорни фонд за све време за које по Закону о осигурању радника није био обавезан на осигурање.

— Чл. 48 допуњен је ставом петим, решењем госп. Мин. финансија бр. 25162 од 19 јуна 1934 год., са којим се сагласила Гл. контрола одлуком бр. 67097 од 29 јуна 1934 год. Образложење овог решења гласи:

„У чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/1 од 2 новембра 1932 прописано је, да се дневничарима и хонорарним службеницима, који су се на дан 1 априла 1932 као такви затекли у државној служби, рачуна време проведено у својству дневничара или хонорарног службеника од 30 маја 1922 до 1 априла 1932 у рок из чл. 8 и то једна половина без обавезе на накнадну уплату улога а друга половина по накнадној уплати улога.

Ове одредбе добиле су важност и за контрактуалне чиновнике сходно § 75 тач. 2 Финансијског закона за 1933/34 годину, као и за дневничаре и сталне раднике државног добра „Белје“ и државне путаре сходно § 69 Финансијског закона за 1934/35 годину. Према овим одредбама поменути улагачи могу накнадно да уплате улог само за оно време, које су пре 1

априла 1932, односно пре 1 априла 1933, односно пре 1 априла 1934, провели у звању дневничара, хонорарног службеника, контрактуалног чиновника, дневничара и сталног радника Државног добра „Белје“ и државног путара — сталног и привременог путарског радника. Међутим има случајева где су поједини улагачи провели више година у ком другом звању државне службе, и желе да за раније време накнадно уплате улог у Потпорни фонд, али за то према садашњој редакцији чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе нема законске могућности.

Да би се ова могућност створила а на основу § 56 Финансијског закона са 1932/33 годину, § 75 тач. 2 Финансијског закона за 1933/34 годину и § 69 Финансијског закона за 1934/35 годину, — решавам :

Да се у чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/1 од 2 новембра 1932 дода нов пети став, који да гласи: „Одредбе претходних ставова важе и за случајеве кад је улагач провео у служби државе у ком другом звању но с тим, да накнадно уплати улог у потпорни фонд за све време за које по Закону о осигурању радника није био обавезан на осигурање.“

Са овим решењем сагласила се Главна контрола одлуком Опште седнице бр. 67097 од 29 јуна 1934.

Ради једнообразног поступка скреће се пажња, да се предња одредба има примењивати тако, што ће накнадно имати да уплате улог они улагачи, који желе да се користе правом из чл. 48 Уредбе о потпорном фонду, и то:

1) дневничари и хонорарни службеници који су се на дан 1 априла 1932 затекли у служби државе за цело време, које су од 30 маја 1922 до 1 априла 1932 провели у звању чиновника, чиновничког приправника, званичника и служитеља.

2) контрактуални чиновници, који су се на дан 1 априла 1933 затекли у служби државе за

цело време, које су од 30 маја 1922 до 1 априла 1933 провели у звању чиновника, чиновничког приправника, званичника и служитеља; и

3) дневничари и стални радници државног добра „Беље као и државни путари, који су се на дан 1 априла 1934 затекли у служби државе, за цело време, које су од 30 маја 1922 до 1 априла 1934 провели у звању чиновника, чиновничког приправника, званичника и служитеља.

Све време, пак, које су ови улагачи, у напред наведеним роковима, провели у звању дневничара, хонорарног службеника, контрактуалног чиновника, дневничара и сталног радника државног добра „Беље“, државног путара, надничара као и у оним другим звањима, у којима су по закону о осигурању радника били обавезни на осигурање, признаће им се у рок из чл. 8 Уредбе о потпорном фонду једна половина.

Поново се скреће пажња, да према нашем распису бр. 43840/I од 18 октобра 1933, са којим се сагласила Главна контрола одлуком Опште седнице број 114391 од 27 октобра 1933, одлуку о накнадној уплати улога по чл. 48 Уредбе о потпорном фонду доноси орган, који је овлашћен за узимање улагача на рад у служби државе и доставља их Главној контроли на сагласност.

„За доношење одлуке о уплати разлике по тач. 3 чл. 19 и одлуке о накнадној уплати улога по чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе надлежан је орган који је овлашћен са узимање улагача на рад у служби државе. Ове одлуке достављају се на оцену Главној контроли и по добивеној сагласности шаљу се надлежној благајници, која по њима врши наплату разлике односно накнадног улога по Упуству о начину прибирања, књижења и вршења исплата на терет Потпорног фонда помоћног особља у служби државе Бр. 158000/II од 28 децембра 1932 године („Службене новине“ Бр. 10-III од 14 јануара 1933

године“). (Објашњење Госп. Министра финансија Бр. 43840/I од 18 октобра 1933 год., са којим се сагласила Гл. Контрола одлуком бр. 114391 од 27-X 1933 год.).

Под бр. 47458/I од 8 новембра 1934 госп. министар финансија донео је следећу одлуку:

— „По истакнутом питању, да ли се висина потпоре из чл. 32 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/I од 2 новембра 1932 има одредити само према ефективном времену улагања или, пак, и према времену које је у чл. 48 поменутој Уредбе признато као време улагања без обавезе на накнадну уплату улога, а на основу § 56 Финансијског закона за 1932/33 годину, објашњавам:

Да се чл. 48 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе као одредба прелазних наређења, има разумети тако, што се признато време улагања без обавезе на накнадну уплату улога има рачунати за стицање права на све врсте потпора из чл. 2 поменутој Уредбе, пошто се величина ових потпора по односним прописима Уредбе одређује према укупном времену улагања, а то је не само ефективно већ и признато време улагања“.

Са предњим објашњењем сагласила се Главна контрола одлуком Опште седнице бр. 117325 од 20 новембра 1934.

— Дневничарима и хонорарним службеницима има са по чл. 8 и 48 Уредбе о потпорном фонду особља у служби државе рачунати и време, које су провели у служби државе у звању царинских носача.

У примени чл. 48 Уредбе о потпорном фонду особља у служби државе појавило се питање, да ли се дневничарима и хонорарним службеницима, који су се у томе својству затекли на дан 1 априла 1932 године, има рачунати у рок из чл. 8 Уредбе и време, које су раније провели у служби државе

у својству носача, на које су звање били постављени по одредбама чл. 222 и 232 Царинског закона.

Поводом тога, а на основу става 2 § 56 финансијског закона за 1932/33 годину и § 75 финансијског закона за 1933/34 годину, објашњавам:

Да се дневничарима и хонорарним службеницима, који су се као такви затекли у активној државној служби на дан 1 априла 1932 године, рачуна у рок из чл. 8 Уредбе о потпорном фонду особља у служби државе и време, које су раније провели у служби државе у звању носача по чл. 222 и 232 Царинског закона, пошто је то звање по природи службе одговарало звању дневничара из чл. 130 Закона о чиновницима од 31 јула 1923 године и става 2 § 158 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, но под условом да накнадно уплате улоге из чл. 43 ст. 1 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе.

Време службе до 30 маја 1922 године неће се урачунати у рок за уплату.

(Објашњење Госп. Мин. фин. бр. 4677/IV од 17-II-1934 год. са којим се сагласила Гл. контрола под бр. 29953 од 27-III-1934 год.)

Чл. 49.

Улози наплаћени до ступања на снагу ове Уредбе по наређењу бр. 11802/I од 17 марта 1932 г. послаће се Државној хипотекарној банци за рачун „Потпорног фонда помоћног особља у служби државе“.

Лицима која нису поменута у чл. 3 ове Уредбе вратиће се сви наплаћени улози из депозита образованог по наређењу бр. 11802/I од 17 марта 1932 год.

— Наређење Мин. финансија бр. 11802/I од 17 марта 1932 г. гласи:

Према § 46 предлога Финансиског закона за 1932/33 год., почев од 1 априла 1932 год. престаје обавеза осигурања по закону о осигурању радника свих оних лица, која се узимају на рад у служби државе као *дневничари или хонорарни службеници*, с тим да на име месечног улога за Потпорни фонд имају плаћати 5% од бруто месечне награде. Да би се ова законска одредба могла извршити истовремено са њеним ступањем на снагу потребно је да се платни спискови још сада припреме тако, да се приликом исплате награде дневничара и *хонорарних службеника* обустави за месец април 5% улог за „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе“. Обустављене суме задржаће надлежне благајнице у депозиту на особену партију док се не пропише уредба о саставу и управљању поменутог фонда.

Враћање вишка од улога који се најлакше по Уредби о потпорном фонду помоћ. особља у служби државе.

Главна контрола размотрила је решење Министарства финансија бр. 51140-I од 26 новембра 1932 год., које гласи:

Поводом истакнутог питања дали се према ставу 2 чл. 49 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе бр. 48300/I од 2 новембра 1932 године имају вратити сви до сада задржати улози а на основу чл. 47 поменуте Уредбе доставља се следеће:

Одредба ст. 2 чл. 49 Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе има се разумети тако, да лицима на раду у служби државе која према чл. 3 Уредбе нису обавезни улагачи Потпорног фонда треба из депозита, образованог по наређењу број 11802/I од 17 марта 1932 год. вратити само вишак који остане пошто се одбије сума која је потребна за исплату њиховог приноса по закону о осигурању радника за све време од 1 априла 1932 до ступања на снагу Уредбе бр. 48300-I

од 2 новембра 1932 г. Ово са разлога што за сва та лица није престала обавеза осигурања по Закону о осигурању радника, те се како за раније време тако и у будуће имају одмах пријавити надлежном Уреду за осигурање — па је нашла, да против овог решења нема шта да примети.

Из опште седнице Главне контроле од 3 јануара 1933 год. Бр. 111186.

— (Види и упутство Мин. финансија бр. 158000|I. од 28-XII-1933 год.)

Чл. 50.

Ова Уредба прописана је на основу § 56 финансијског закона за 1932/33 годину и добија обавезну снагу од дана обнародовања у „Службеним новинама“¹⁾

Бр. 48300|I
2 новембра 1932 године
у Београду

Министар финансија

Д-р. Мил. Р. Ђорђевић с. р.

¹⁾ Обнародована у „Службеним новинама“ бр. 260—XCIX од 8 новембра 1932 год.

На основу чл. 42 Уредбе о потпорном фонду помећног особља у служби државе од 2 новембра 1932 год. Бр. 48300|I, прописујем следеће.

УПУТСТВО

о начину прибирања прихода, књижење и вршење исплата на терет потпорног фонда помоћног особља у служби државе¹⁾

I

Приходи фонда

Њихово прибирње, књижење и прејаја Државној хипотекарној банци

Прибирање прихода потпорног фонда, поменутих у чл. 4 Уредбе о истом фонду под 1, 2, 3 и 4 виши се обустављањем при исплати месечних награда дневничарима и хонорарним службеницима у служби државе.

Редован месечни улог 5% наплаћиваће се од бруто износа месечне награде. Обустава се врши по платном списку односно признаници на исти начин као што се врше обуставе улога од чиновника за Чиновнички пензионни фонд.

Једномесечна награда улагача који први пут ступа на рад у служби државе наплаћује се у две рате обуставом по списку или признаници по половину награде за прва два узастопна месеца.

Једномесечна повишица награде обуставља се цела при првој исплати те повишице по платном списку или признаници.

¹⁾ Са овим упутством сагласила се је Главна контрола одлуком бр. 489 од 10-I-1933.

Једномесечна разлика између нове и последње награде приликом поновног ступања на рад у служби државе обустављаће се приликом исплате прве месечне награде по платном списку или признаници.

Надлежни наредбодавци уносиће ове Обуставе у платне спискове у особену рубрику: „Потпорни фонд“.

Поред овога наредбодавци ће саставити и засебан списак дневничара односно хонорарних службеника од којих је по платном списку наплаћен улог за потпорни фонд.

Тај списак ће носити наслов: „Списак улагача од којих је наплаћен месечни улог за потпорни фонд помоћног особља у служби државе за месец. 193 . године на каси“

Списак улагача садржи ове рубрике:

- 1) редни број;
- 2) презиме улагача, очево име и име улагача;
- 3) звање (дневничар, хонорарни службеник);
- 4) износ месечне награде на коју је улог наплаћен;
- 5) износ месечног улога;
- 6) износ првомесечне награде;
- 7) износ једномесечне повишице награде;
- 8) износ једномесечне разлике награде између нове и последње награде приликом поновног ступања на рад у служби државе.

На закључку списка исписаће се износ обустава по свима рубрикама и словима, и потврдити да је показати збир раван збиру ових обустава по платном списку.

Платни списак, са приложеним горе наведеним списком улагача, доставиће наредбодавац надлежној исплатној благајници по постојећим прописима ради исплате.

Исплатне благајнице (Главна државна благајница, финансијске дирекције, Централне царинске благајнице, Специјална рачуноводства и благајнице

и споредна рачуноводства и благајнице) испитаће исправност како обустава по платном списку тако и састављени списак улагача.

По извршеној исплати награда по платном списку, а приликом расходовања списка, исплатне благајнице ће показати укупан збир обустава за потпорни фонд књижити у примање депозитног дневника и развести у партијалнику депозита на партију која ће носити назив: „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе“.

Ради евиденције о извршеним обуставима од свих дневничара и хонорарних службеника у корист потпорног фонда исплатне благајнице установе нарочиту књигу, која ће се звати: „Контролник обустава за потпорни фонд дневничара и хонорарних службеника“, у којој ће се за свако лице отворити посебна партија, на коју ће се разводити све извршене обуставе за рачун овога фонда сваког месеца из списка примљеног уз платни списак надлежног наредбодавца. Овај ће се контролник водити по приложеном под ./: обрасцу бр. 1, који мора бити прошивен и потврђен од стране старешине дотичног надлештва. Спискове из којих се разводе обуставе на партији лица по контролнику, пошто на њима одговорни орган, који води овај контролник, потврди да су све обуставе разведене по контролнику, исплатне благајнице чуваће као новчане податке о овим обуставима.

У року од 20 дана, по извршеној исплати припадности дневничарима и хонорарним службеницима и извршеној обустави за потпорни фонд, исплатне благајнице дужне су све обустављене суме послати Државној хипотекарној банци, било непосредно, било преко Поштанске штедионице, на њен чековни рачун. У акту, којима се новац полаже или којим се извештава Државна хипотекарна банка о пошљици преко Поштанске штедионице, има се тачно назначити износ послате суме цифрама и словима, и да се шаље у корист потпорног фонда по-

моћног особља у служби државе по Уредби Бр. 48300-1 од 2 новембра 1932 год.

Уплату разлике по чл. 19 тач. 3 и чл. 48 Уредбе о потпорном фонду, кад надлежни орган својом одлуком утврди висину исте и одлуку достави исплатној благајници, благајница ће примити, било одједном било у ратама по чл. 48 исте Уредбе, књижити и предавати Државној хипотекарној банци на исти начин, како је прописано за редован улог.

Ако рачунополагач не пошаље Државној хипотекарној банци у горњем року обуставе за фонд дужан је за све протекло време платити на те на време непослате суме 6% интереса у корист фонда. О овоме водиће контролу старешина дотичног надлештва код кога је исплатна благајница.

На крају календарске године дужне су исплатне благајнице послати Министарству финансија (за Отсек главног државног књиговодства) извештај о укупној суми извршених обустава у корист потпорног фонда и о укупној суми послатог новца Државној хипотекарној банци за ту годину по партији депозита „Потпорног фонда помоћног особља у служби државе“. Отсек главног државног књиговодства, када прими све ове извештаје, саставиће рекапитулацију свих сума примљених и исплаћених и крајњи збир сравнити са стањем које буде Државна хипотекарна банка показала за дотичну годину у своје извештају у смислу чл. 40 Уредбе па, по утврђеној тачности, извештаје и рекапитулације здружити са извештајем Државне хипотекарне банке.

II

Расходи фонда

исплата потпоре и повраћај уплаћених улога и њихово књижење

Личне и породичне потпоре по чл. 38 Уредбе исплаћиваће се на касама којима буду достављене

одлуке Министра финансија о њиховој висини са наредбом за исплату. Ово исто важи и за аконтације тих потпора по тач. 2 члан 36 Уредбе.

Признанице о исплаћеним аконтацијама личне или породичне потпоре неће се књижити као сталан, већ као привремен издатак. О њима ће се водити евиденција по истом обрасцу као и за остале привремене издатке по члану 150 Правилника Бр. 165000-II од 23 децембра 1930 године.

Кад исплатна благајница прими одлуку о признатој личној или породичној потпори, извршиће приликом исплате по тој одлуци, обрачун за исплаћену аконтацију.

Исплата личне и породичне потпоре вршиће се лично кориснику или његовом пуномоћнику по уредном надлежном влашћу потврђеном пуномоћију, које мора гласити да искључиво важи за пријем потпоре. Пуномоћије важи само за годину дана, те се по истеку тога рока мора обновити. Поред овога, надлежна исплатна благајница дужна је с времена на време преко надлежне општинске власти обавештавати се, где се дотични уживалац потпоре, за кога пуномоћник прима потпору, стално као житељ налази.

Ради вођења евиденције о исплати личних и породичних потпора, исплатне благајнице установиће „Контролник уживалаца личних и породичних потпора“, који ће се водити по приложеном ./; обрасцу Бр. 2.

Повраћаје уплаћаних улога по одлукама надлежног органа вршиће исплатне благајнице кад за то добију наредбу за исплату.

У „Контролнику обустава за потпорни фонд дневничара и хонорарних службеника“ исплатне благајнице, на партији лица коме се повраћај уплаћеног улога врши, у „Примедби“ означиће број и датум одлуке по којој је повраћај извршен, дан повраћаја и износ повраћене суме.

Исплату потпоре за лечење и потпоре за са-

храну по чл. 32 и 33 Уредбе, као и једногодишње потпоре по чл. 30 исте Уредбе, вршиће исплатне благајнице кад за то добију наредбу надлежног органа, који доноси одлуку о издавању тих потпора а на основу чл. 37 Уредбе.

О извршеној исплати једногодишње потпоре по чл. 30 Уредбе, као и потпоре за сахрану, исплатне благајнице ставиће ознаку, у „Примедби“, на партији дотичног лица у Контролнику уживалаца личних и породичних потпора, да је исплата те потпоре извршена, у којој суми и по чијем налогу (означити број и датум).

Исплате личних и породичних потпора вршиће се по списку или признаници, а исплате потпора за лечење, једногодишње потпоре по чл. 30 Уредбе и потпоре за сахрану само по признаници. Сва исплатна документа морају бити пре исплате визирана од стране надлежне Месне контроле.

Извршене исплате на име свих ових потпора исплатне благајнице књижиће по својим књигама као извршене за рачун Министарства финансија, отварајући за то особени рачун с називом: „Рачун Министарства финансија по исплатама потпора из Попорног фонда“. Исплаћена документа слаће Одељењу државног рачуноводства Министарства финансија (за Отсек главног државног књиговодства) на терет горњег рачуна. Одељење државног рачуноводства (Отсек главног државног књиговодства) по својим књигама отвориће свакој исплатној благајници, која ове исплате врши, особен рачун „По исплатама из потпорног фонда“, у корист кога ће књижити износе исплаћених докумената, примљених од дотичне исплатне благајнице. У исто време отвориће и особени рачун „Државна хипотекарна банка — потпорни фонд помоћног особља у служби државе“, на терет кога ће књижити суму по овим исплаћеним документима.

За обуставе по забранама стављеним на основу чл. 43 Уредбе, њихово књижење и исплате

важе исте одредбе, које су предвиђене за обуставе од државних чиновника и осталих службеника грађанског реда по Закону о чиновницима.

Свака три месеца Државна хипотекарна банка полагаће Главној државној благајници износ за то време исплаћених потпора из потпорног фонда, а Главна државна благајница примљене суме одобраваће горњем рачуну Државне хипотекарне банке.

Са наплаћеним улозима од дневничара и хонорарних службеника по наређену Бр. 11802/1 од 17 марта 1932 године и књижењем у депозит на партију „Потпорног фонда помоћног особља у служби државе“, према тач. 5 другог Одељка под I Упуста за извршење буџета за 1932/33 годину Бр. 56800 II од 12 маја 1932 год., има се у смислу чл. 49 Уредбе поступити овако.

Надлежни наредбодавци, на основу дупликата платних спискова, односно признаница, по којима су вршене исплате награда дневничара и хонорарним службеницима, на које се односи чл. 3 Уредбе, за време од 1 априла 1932 године до данас и обуставе књижене у депозит на партију Потпорног фонда, у року од месец дана по пријему овог упуста, саставиће редом по месецима један списак свих лица са означавањем месеца за који је обустава извршена, и обустављене суме.

Тако исто, саставиће, на исти начин и списак оних дневничара и хонорарних службеника, на који се не односи чл. 3 поменуте Уредбе, означивши у „Примедби“, поред сваког лица: је ли још у служби а ако није, где се налази. У том списку отвориће две колоне и у прву колону унети поред сваког лица суму која је потребна за исплату њиховог приноса за осигурање радника за све време од 1 априла 1932 год. па до данас, а у другу колону унети суму, која преостаје од укупно обустављене суме, да се дотичном лицу врати.

Заједно са овим другим списком надлежни наредбодавац ће послати и наредбу односно налог

[illegible][illegible]

Контролник уживалаца личних и породичних

Образац бр. 2

ИМА СЕ ИСПЛАЋИВАТИ							
Бр. реше- ња Мин. финансија и Одељ.	Потпора						Потпис контро- лора
	од	до	лична	пород.			
	Годишње Месечно						
	Годишње Месечно						
	Годишње Месечно						

ПОДАЦИ О ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ

ИМЕ	Рођен			Породична потпора припада:		
	дан.	мес.	год	од до	месечно	преко зак. рока

[illegible]

погпора 35 x 50) канцелар. хартија.

Објашњење министарства финансија бр. 2551/II од 1-III-1933 г. како треба слати новац Државној хипотекарној банци за потпорни фонд помоћног особља у служби државе.

У „Службеним новинама“ од 8 новембра 1932 године Бр. 260/XCIX обнародована је Уредба о потпорном фонду помоћног особља у служби државе. Поменути фонд образује се код Државне хипотекарне банке, код које ће бити на приплоду и њиме рукује Господин Министар финансија на основу чл. 1 исте Уредбе. По чл. 47 исте Уредбе прописана су и послата упуста тога Министарства под Бр. 50800 од 18/II. тек. год. која су достављена свима надлештвима, која врше наплату за овај фонд.

Државна хипотекарна банка установила је овај фонд у Банкарској дирекцији (Одељењу фондова и капитала) под Бр. 3085 и ове суме које прима одобрава поменом фонду.

Међутим примећује банка да поједина надлештва акта са којим Банку извештавају о послатим сумама, адресују на Дирекцију самосталних фондова, па се из истих види да новац шаљу на чек. рачун поменуте Дирекције код поштанске Штедионице Бр. 56006, а који искључиво служи за слање новца за чин. пензиони фонд.

Дм би све државне установе, које су дужне придржавати се горе наведене Уредбе, правилно слале новац овој Банци (за Банкарску дирекцију — Одељењу фондова и капитала) за потпорни фонд помоћног особља у служби државе П. Бр. 3085, потребно је да Министарство одмах изда распис свима надлештвима о следећем:

1.) Да се потпорни фонд помоћног особља у служби државе П. Бр. 3085 води код Државне хипотекарне банке Банкарске дирекције — Одељење фондова и капитала и да све пошиљке треба упутити овој дирекцији увек са назначењем броја 3085 овога фонда;

2.) Да се новац за потпорни фонд може слати Банци (Банкарској дирекцији): поштанском упутницом; на чек. рачун ове Банке код Поштанске штедионице у Београду Бр. 51093 и преко Банчиних односних филијала;

3.) Да се при слању новца на упутници или чеков. упутници увек означи број акта којим се Банка извештава о послатој суми, као и П. Бр. 3085 овог фонда;

4.) Да се спроводни акт, којим се Банка извештава о послатој суми, шаље Банци, једновременно кад и новац, означајући у истоме износ Динара, начин на који је новац послат (упутницом или чеком), назив фонда и П. Бр. 3085;

5.) Да се за слање новца чековном упутницом преко Поштанске штедионице могу набавити код сваке Поште обичне чековне упутнице (без броја) и на њима ставити нашег чековног рачуна Бр. 51093.

6.) Никакви спискови нису потребни овој Банци од којих лица и за који месец је улог наплаћен и према томе их не слати Банци.

У вези Упуста о начину прибирања прихода, књижења и вршења исплата на терет потпорног фонда помоћног особља у служби државе Бр. 158000/II од 28 децембра 1932 године. („Службене новине“ Бр. 10-III од 14 јануара 1933 године) доставља Вам се предњи акт Државне хипотекарне Банке с тим да по њему у будуће у свему поступате и са њим одмах упознате све своје подручне установе.

Главна контрола примала је к знању предње упуство у општој седници од 18 марта 1933 године под Бр. 25049.

Објашњење Министарства финансија Бр. 191100/II од 31-XII-1934 год. о уложним бројевима улагача о потпорни фонд помоћног особља у служби државе.

Многа државна надлештва и установе обраћају се Државној хипотекарној банци са тражењем да им пошаље уложне бројеве улагача у потпорни фонд помоћног особља у служби државе. Ово тражење потиче од погрешног разумевања, одредаба Упуста о начину прибирање прихода књижења и вршења исплате на терет Потпорног фонда помоћног особља у служби државе бр. 158000/II од 28 децембра 1932 („Службене новине“ бр. 10—III од 14 јануара 1933), па да се и у будуће не би стварала излишна преписка са Државном хипотекарном банком по овом случају, да се следеће објашњење:

По упусту бр. 158000/II/32 све исплатне благајнице дужне су ради евиденције о извршеним обуставама у корист Потпорног фонда водити нарочиту књигу „Контролник обустава за Потпорни фонд дневничара и хонорарних службеника“ по прописаном обрасцу, у коме се за сваког улагача има отворити посебна партија. Свака партија има свој редни број **који у исто време служи као уложни број дотичног улагача**. Према томе евиденцију о појединим улагачима у Потпорни фонд помоћног особља у служби државе не води Државна хипотекарна банка већ надлежне исплатне благајнице.

Приликом састављања списка улагача од којих је наплаћен месечни улог за потпорни фонд, а на основу платног списка, надлежни наредбодавац ће у особену рубрику поред сваког лица стављати и његов број партије у Контролнику улагача као уложни број. Ове бројеве прибавиће сваки наредбодавац од надлежне исплатне благајнице која тај Контролник води. Исплатна благајница кад врши развођење обустављених улога по тим спискови-

ма у Контролнику обустава за Потпорни фонд, брже ће тај посао вршити кад у списку има већ означен број партије сваког улагача.

ПРИЈАВА

за примање потпоре по Уредби о потпорном фонду помоћног особља у служби државе.

1	да ли је уживалац личне односно породичне потпоре државни или самоуправни службеник ?	
2	да ли прима потпору из ког другог фонда установљеног са истим циљем од државе ?	
3	да ли има прихода од имања самосталног или несамосталног рада ?	
4	да ли од државе или које јавне установе прима какву помоћ односно стипендију ?	
5	да ли су деца уживаоци породичне потпоре навршили 16 година живота односно да ли је женско дете удомљено ?	

датум и место подношења
пријаве;

Презиме и име и место
сталног становања;

.....

.....

.....

.....

За тачност предњих навода јамчимо материјално:

- 1)
2)

Према предњој пријави каса ће контролисати да ли је наступио који од случајева из чл. 14, 27 и 28 због кога се губи право на личну и породичну потпору. Пријаву има увек да потпише уживалац потпоре а не његов пуномоћник. За тачност наведених података пријаву ће потписати и два јемца, који морају бити активни или пензионисани државни службеници. Ради правилне примене тач. 2, 3 и 4 чл. 14 као и тач. 4 и 5 чл. 27 треба обратити нарочиту пажњу на случајеве, кад место уживаоца личне односно породичне потпоре ову прима његов пуномоћник, па од пуномоћника узети и с времена на време тражити изјаву, са којих разлога прима потпору он — пуномоћник а не уживалац.

Ради потпуније контроле каса ће с времена на време а најмање једанпут годишње позвати уживаоце потпоре, да пријаву обнове. Кад каса утврди, да је потпора исплаћивана и после дана кога је наступио губитак права на потпору затражиће преко надлежног Правобраниоштва наплату судским путем из остале имовине дотадашњег уживаоца потпоре. У случају немогућности наплате ставиће се административним путем забрана на припадљености јемаца. За неистинито поднету пријаву и подносилац пријаве и јемци-потписници одговараће кривично по одредбама Кривичног законика и дисциплински по одредбама Закона о чиновницима.

САДРЖАЈ

	Страна
Предговор првом издању	3
Предговор другом издању	4
Предговор трећем издању	5
I Опште одредбе	7
Упутства за осигурање по закону о осигурању радника предвиђена § 56. фин. закона за 1932/33	12
II Лична потпора	22
III Породична потпора	27
IV Потпора за лечење	33
V Потпора за сахрану	35
VI Завршне одредбе	38
VII Прелазна наређења	47
Упуство о начину прибирања прихода, књижење и вршење исплата на терет потпорног фонда помоћног особља у служби државе бр. 158000/I од 28 дец. 1932 г.	55
I Приходи фонда — њихово прибирање, књижење и предаја Држав. хипот. банци.	55
II Расходи фонда — исплата потпора и повраћај уплаћених улога и њихово књижење	58
Образац I	63
Образац II	65
Објашњење министр. финансија, како треба слати новац Држав. хипот. банци . .	66
Објашњење Мин. финансија, о уложним бројевима улагача у потпорни фонд . .	68
Пријава за примање потпоре	69

Kupujte, čitajte i širite izdanja škole narodnog zdravlja.

Škola narodnog zdravlja u Zagrebu izdala je do sad niz knjiga u kojima su na lagan i svakom razumljiv način prikazane razne bolesti od kojih pati naš seljački svijet. Kako je cijena tim izdanjima Škole narodnog zdravlja vrlo niska, može ih nabaviti svaka čitaonica, pa i svaki seljak kome je stalo do toga, da sačuva zdravlje svoje i svojih bližnjih i da se uputi u to, što je bolest, kad ona nastaje, kako se širi i t. d. Istom kad naš seljak bude zdravstveno prosvjećen, biće i naše selo zdravo.

1. Narodna čitanka o zdravlju I. knjiga: „Zdravlje i bolesti“. Ta velika (224 strana), vrlo ljepo opremljena knjiga sa 225 slika u povezu od kartona stoji samo Din. 10—dok uvezana u platnu stoji Din. 20—.

U njoj su pregledno i jasno prikazane sve glavne bolesti a osim toga ima u njoj čitav niz pripovjedaka od naših najboljih pisaca. Bez te knjige ne bi smijela biti ni jedna seljačka kuća.

2. U knjižici Dr. S. Palmovića: „Bjesnoća i ujed zmija otrovnica“, koja je pisana isto tako razumljivo kao i „Nardna čitanka o zdravlju“, dato je na kratak način sve što naprijedan čovjek treba učiti, ako koga ujede bijesan pas ili otrovnica.

3. Vrlo lijepu knjižicu „Čuvaj očni vid“, napisao je Dr. J. Štajduhar. U njoj je prikazan sastav našeg oka, razne bolesti očiju, kao trahom, gnojna upala očiju kod novorođenčadi i ljudi, puzavi čir, tuberkuloza očiju kod djece i t. d. Posebno poglavlje čine savjeti za čuvanje očiju.

U obe knjige je pouka isprepletena slikama, a cijena je svakoj knjizi Din. 250.

4. Za djecu izdala je Škola narodnog zdravlja Dječju čitanku o zdravlju. Ta je knjižica puna lijepih slika sa više boja, da bi je djeca radije čitala, a stoji samo Din. 4.

5. Osim toga izdala je Škola narodnog zdravlja nekoliko plakata koji su naročito zgodni za čitaonice, škole i t. d.

Plakat protiv pijanstva	„	„	„	Din. 1.—
„	„	tuberkuloze	„	Din. 2.—
Plakat „Otvoraj prozore“	„	„	„	Din. 1.—

Sve ove knjige i plakati naručuju se kod Škole narodnog zdravlja, Zagreb, Mirogoljska cesta 4.

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Како је измењени лутријски план и у протеклом 31 и 32 колу са својим интересантним изменама наишао на велико одобравање код купаца срећака, јер су скоро све срећке узете од стране овлашћених продаваца и њихових потпродаваца распродате, то је Државна класна лутрија тај исти план оставила у важности и за наступајуће 33. коло срећака.

Срећке I класе 33 кола готовесу и пуштене у продају 4. септембра ов. год. у 100.000 целих срећака са извлачењима и то:

I	класа	13 и 14	октобра	1936	год
II	„	10 „	11 новембра	1936	„
III	„	10 „	11 децембра	1936	„
IV	„	14 „	15 јануара	1937	„
V	„	од 9	фебруара до	закључно 3	марта 1937 г.

Цена срећака за сваку класу следећа је: једна цела Дин. 200.—; једна половина Дин. 100.—; и једна четвртина Дин. 50.—

Укупна вредност добитака износи

Дин. 64,320.000.—

У овом колу има 9 премија и то: од Дин. 2.000.000.—; 1.000.000.—; 500.000.—; 400.000.—; 300.000.— 2 од по 250.000.— и 2 од по 200.000.—.

Поред ових премија има и огроман број добитака од по Дин. 200.000.—; 100.000.—; 80.000.—; 60.000.—; 50.000.—; 40.000.— 30.000.— 20.000.— 10.000. и т. д.

У најсрећнијем случају могућим спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној срећки

Дин. 3,700.000.—

За исплату добитака Јамчи Држава Краљевине Југославије. Срећке се могу добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца срећака, којих има скоро у свима већим местима.

Ближа упуста са лутријским планом и општим правилима добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.

Куповањем срећке Државне класне лутрије, сваки појединац, поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход од продаје срећака сразмерно дели у напред пом. сврхе.

НАШЕ НАЈВЕЋЕ ПОМОРСКО ПАРОБРОДСКО — ДРУШТВО ЈЕ
ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЛОЈД А. Д.

које поседује: 18 прекоокеанских теретних бродова и два наша нај-
већа путничка трансатлантика: „КРАЉИЦУ МАРИЈУ“ и „ПРИН-
ЦЕЗУ ОЛГУ“.

Југословенски лојд а. д.

одржава:

1. Редовну месечну пругу између наших лука и Јужне Америке;
2. Позната луксузна кружна путовања дивним паробродом „КРА-
ЉИЦА МАРИЈА“ по средоземном мору; за ови путовања се издају
паушаулне карте уз веома повољне цене;
3. Редовну петнаестодневу брзу пругу Јадран-Грчка-Палестина-
Египат и натраг луксузним паробродом „ПРИНЦЕЗА ОЛГА“;
4. Осталим бродовим врши слободну пловидбу по морима
целог света.

Јадранска пловидба д. д.

врши са својих 58 луксузних путничких и трговачких бродова обал-
ну службу у свима правцима нашега Приморја; одржава редовно:

1. Свакодневне путничке брзе пруге Сушак-Далмација-Јуж-
ни Јадран—Далмација—Јужно Приморје и натраг;
2. Недељне туристичке пруге са паушалним ценама: Горњи
Јадран—Далмација—Јужно приморје и натраг;
3. Брзу путничку пругу; Венеција-Дубровик и Трст Венеција-
Шибеник-Сплит-Метковић и натраг;
4. Путничко-теретне пруге: Трст-Сушак-Далмација-Албанија-
Грчка-Турска и натраг;
5. Локалне путничке и теретне пруге између свих места
нашега Приморја.

Бродарско Акционарско Друштво

«ОЦЕАНИЈА»

Одржава редовне трговачке линије:

1. Јадран-Марсељ-Шпанија-Северна Африка-Канарска Острва и
натраг;
2. Јадран-Малта-Шпанија-Мароко и натраг;
3. Јадран-Северна Африка-Валенсија-Мароко и натраг;
4. Јадран-Лондон Анверс-Хамбург и натраг. Ова пруга додирује
успут све важније луке и то како у одласку тако и у повратку.

Друштво са својим модерним прекоокеанским бродовима обавља
на овим линијама све превозе, а на линијама бр. 1, 2 и 3 прима и
путнике на туристичка путовања уз најумереније цене.

Главно заступништво поморских — паробродских друштава „Југо,
словенски лојд“, „Јадранске пловидбе“ и „Оцеаније“ налази се у Београду
Кнез Михајлова бр. 8 где се врши продаја путних карата, резервирање ка-
бина и дају сва обавештења како о путничком, тако и трговачком промету.

**ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ
СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ**
Министарства трговине и индустрије
БЕОГРАД — Ратнички дом

Телеграми: „ИЗВОЗНИ ИНСТИТУТ“

ТЕЛЕФОНИ:

23-310, 23-321, 28 327,
29-604, 26-394

ДАЈЕ страним интересенима све информације, које се од-
носе на трговину и привреду Југославије, адресе из-
возника, увозника, обавештења о царинама, увозу,
транспорту и трговачким узанцама.

ПРИКУПЉА И СРЕЂУЈЕ ГРАЂУ трговачку и привредну одно-
сећу се на страна тржишта у Југославију.

ИЗДАЈЕ сваке недеље „Гласник“ на српско-хрватском језику
и „Билтен“ на француском и немачком језику један-
пут месечно, који се доставља бесплатно на захтев

**ЗА ОГЛАСЕ У ОВИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА
НАПЛАЋУЈЕ СЕ УМЕРЕНА ЦЕНА**

ИЗДАЈЕ публикације о трговачкој економској Југославији на
страним језицима, те их доставља на захтев бес-
платно

КОРЕСПОНДИРА на свим страним језицима.

**СТРАНИ И ДОМАЋИ ТРГОВЦИ ПОСЕТИТЕ ТРГО-
ВАЧКИ МУЗЕЈ ЗАВОДА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ
СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ.**

СТАЛНУ изложбу експортних артикала Краљевине Југославије
у Београду, Милоша Великог 29.

ОТВОРЕНО од 6—12 и 3—6 часа радиим даном а празником
од 9—13.

ИЗВОЗНИЦИ И УВОЗНИЦИ добијају од Завода бесплатно све
информације, које се односе на стране земље у Југо-
славији.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

(пређе Управа Фондова)

основана 1862 г.

БАНКОМ УПРАВЉА НЕЗАВИСАН УПРАВНИ ОДБОР ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

ГЛАВНИ ФИЛИЈАЛИ:

Загреб, Љубљана, Сплит, Сарајево, Цетиње,
Нови Сад, Ниш и Скопље

АГЕНЦИЈЕ:

Крагујевац, Ваљево, Чачак, Земун, Петровград, Битољ,
Пријеполје и Бања Лука

ГЛАВНИ ПОСЛОВИ БАНЧИНИ

Рукује свим државним и јавним фондовима:
пупилним, депозитним и црквеним капиталима,
манастирским, општинским и задужбинским
новцем и т. д.

Емитује обвезнице и заложнице, прима улоге
на штедњу, одобрава зајмове на непокрет-
ности; а општинама и самоуправним телима
на прирез и приход. Есконтује менице новча-
них завода, ломбардује хартије од вредности,
акције народне Банке и Привилеговане аграрне
банке и благајничке записе Министарства Фи-
нансија, есконтује наредне купоне са својих
заложница доларске емисије (Селигман) које
су нострификоване у Краљевини.

ЗА СВЕ БАНЧИНЕ ОБАВЕЗЕ ЈАМЧИ ДРЖАВА

ЗА СВА ОБАВЕШТЕЊА ОБРАТИТИ СЕ НА АДРЕСУ:

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА, БЕОГРАД

или њеним филијалама.

РЕЧНА ПЛОВИДБА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДИРЕКЦИЈА: Београд. Загребачка улица бр. 7 и 9

ТЕЛЕФОНИ: 23721, 23722, 23723, 23724, 24312; Комерцијално —
тарифски отсек 23728; Саобраћајни отсек 23727,
24308; Агенције у Београду: 27334, 24989, 26411

Адреса за телеграме: у земљи „РЕЧНА ПЛОВИДБА“, у ино-
странству „DEREP“

РЕЧНА ПЛОВИДБА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ИМА:

16 путничких бродова са 6516.74 HP; 49 реморкера са
26169.05 HP; 4 моторна брода са 2660 HP; 369 шлепова
са 234.688.76 тона носивости и 39 танкова са 30391.18
тона носивости.

Речна пловидба одржава редован теретни са-
обраћај за денчане и шлепарске товари робе са
свих и за све станице на Дунаву од Regens-
burga до Suline, затим на Тиси, Сави и осталим
пловним рекама и каналима Дунавског слива. Пре-
воз робе врши уз врло повољне транспортне услове
сигурно и брзо.

Својим удобним и брзим бродовима одржава
сталан саобраћај на путничким, мешовитим и ло-
калним линијама у границама Краљевине Југосла-
вије и једанпут недељно, у сезони, инострани ек-
спресни путнички саобраћај.

Велике повластице за групна путовања, ту-
ристичке, активне и пензионисане државне службенике,
свештенике, студенте и ђаке, посетиоце познатих
купалишта и климатских места.

На свим путничким бродовима постоје врло
добро уређени ресторани са повољним условима
исхране. Удобне кабине и постеље уз скромне цене.

**ОБАВЕШТЕЊА СЕ МОГУ ДОБИТИ КОД ДИРЕКЦИЈЕ И КОД
СВИХ АГЕНЦИЈА ДУЖ ПЛОВНИХ РЕКА И КАНАЛА, КАКО У
КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ ТАКО И У ИНОСТРАНСТВУ.**

DRŽAVNA ŽELJEZARA VAREŠ

RUDNICI ŽELJEZNE RUDAČE, VISOKE PEĆI, LJEVAONICA
SIVOG ŽELJEZNOG LJEVA, ČELIKA I METALA.

Poštanska, telegrafska i telefonska stanica VAREŠ-MAJDAN.
Brzjavni naslov: Željezara-Vareš-Majdan. Pošt. čekovni
račun: Sarajevo br. 14. Željeznička stanica: Vareš. Telefon
interurban: direkcija br. 2 računovodstvo br. 3 trgovačko od br. 4

Prije nego što pokrijete Vašu potrebu, zatražite sva-
kako naše cijene, koje su najpovoljnije kalkulirane.

Proizvodi

- A. Rudnici željezne rudače: Hematit sa oko 60% Fe, Limonit sa oko 45% Fe
Siderit sa oko 40% Fe.
Rudača za temperovanje (hematit) sa oko 90% Fe₂O₃; veličina zrna 4—8 mm.
Izabrani crveni hematit za boje.

DNEVNI KAPACITET RUDNIKA: OKO 600 TONA RUDAČE.

- B. Visoke peći: Zrčasto sirovo željezo; oko 0/0 Mn=6—8; Si=0.6—1.4; S=0.04
Ma rtinovo sirovo željezo oko 0/0 Mn=3.5—4; Si=0.6—1.0; S=0.04 Ljevaonično
sivo sirovo željezo: krupno zrno: oko 0/0 Mn=0.9—1.2; Si=2.5—3.5; S=0.03;
P=0.20 sitno zrno: oko 0/0 Mn=0.9—1.1; Si=2.2—2.5; S=0.06; P=0.20.
Po želji proizvodi se i čelično željezo do 120/0 Mn i ljevaonično željezo
do 1.80/0 P.
Olovo: čistoće Pb=99.36/0; u blokovima od oko 50 kg.
Granulirana troska: za izradu cementa, za žbuku, za posipanje pod toč-
kove vozila i t. d.

DNEVNI KAPACITET VISOKIH PEĆI OKO 220 TONA SIROVOG ŽELJEZA.
C: Ljevaonica i mehanička radionica:

1. Ljevano željezne vodovodne cijevi, fasonski komadi i armature:
proizvedeno po njemačkim normalijama, za radni pritisak do 10 atm. Sve
cijevi se ispituju na vodni pritisak 20 atm. te iznutra i izvana vruće katrani-
šu. Cijevi, fasonski komadi i armature proizvode se od prečnika 40 do 900 mm.
2. Kanalizacioni ljev: Razni kanali poklopici i ešetke, okviri za muljne kanale i
taložnici, sifoni za vodovode i praonice i t. d. sve po postojećim normali-
jama kao i po pripislatim modelima ili nacrtima.
3. Trgovački ljev i ljevano željezne peći i štednjaci: ploče za štednjake obične i
patent, okviri, rešetke i vratašca za štednjake, vrata za dimnjake, točkovi za
tačke i plugove, okrugle peći, kvint peći irske peći i razni štednjaci.
4. Građevinski ljev: Ravne zahodne cijevi i ogranci, ventilacioni kapci razni
ljevano željezni stupovi i konsole, stupovi i šipke za ograde, kolobrani za ceste,
kalupi za ciglane, klupe i stolovi za parkove, nadgrobni križevi, i t. d.
5. Mašinski ljev: po postojećim normalijama i po pripislatim nacrtima, uzorci-
ma ili modelima do komadne težine 10.000 kg. Ljev se isporučuje po želji
naručiocu u sirovom, polu obrađenom ili potpuno obrađenom stanju.
Remenice za transmisije, ležaji i podstavci, spojke za kabele, ručne dizalice,
ručni vitlovi, dizalice na vreteno, vagoneti, okretaljke za vagonete, razni
zupčanići, zamašnjaci i t. d. Kotlovi za iskuhavanje lužina iz specialnog
legiranog ljeva.
6. Mehanički djelovi za sledeće strojeve: vitlovi na elektr. pogon, vitlovi za di-
zanje vagoneta, električne jamske lokomotive i t. d.
Centrifugalne sisaljke sa svim potrebnim armaturama.
7. Električni ljev: Po nacrtima, uzorcima ili modelima, sve do komadne težine
250 kg. Ovaj ljev isporučuje se u poluobrađenom ili sasvim obrađenom stanju.
8. Metalni ljev: do komadne težine 100 kg. Samo u polu ili sasvim obrađenom stanju.
9. Električno i autogeno varenje i svarivanje: polupanih mašin. djelova, man-
gano čeličnih i ljevano željeznih. Varenje raznih željeznih konstrukcija, nava-
rivanje bandaža, pružnica, skretnica i t. d.
Savremeno uređeni kemički laboratorij kao i metalografsko odeljenje omogu-
ćuju stalnu kontrolu nad kvalitetom sirovine i gotovog proizvoda.

Cijene proizvoda, kao i katalogi, skice i nacrti normaliziranih proizvodnja šalju se na zahtjev.

PRIJE NEGO ŠTO POKRIJETE VAŠU POTREBU, ZATRAŽITE SVAKAKO
NAŠE CENE, KOJE SU NAJPOVOLJNIJE KALKULIRANE.

ШУМСКО ИНДУСТРИЈСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ДОБРЉИН-ДРВАР Д.Д.

Централна управа у Сарајеву
Зграда филијале Држ. Хипот. банке
Адреса за писма: Сарајево 4

Телеграми: Шипад ~ ~ Телефони: 206, 307 и 504

«ШИПАД»

Стругаре у Добрљину, Дрвару и Устипрачи ///
Дирекција шумских радова у Оштрељу /// Дирек-
ција жељезница у Дрвару /// Фабрика целулозе у
„Дрвару“ /// Експортна стоваришта у Шибенику
Дубровнику 2 и на Сушаку /// Стоваришта
у Приједору и Книну

Експлоатише шуме у Врбаској бановини, у басену
Таре (Зетска бановина) и у подручју Ковач Шта-
корина (Дринска бановина).

ПРОИЗВОДИ: све врсте јелове, смрчеве и букове
резане грађе, бурад, дрвену вуну, грађевни мате-
ријал и тако даље.

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

КРАЉЕВИНЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

ИЗРАЂУЈЕ

По најсавршенијим методама
све врсте цртежа и слика ли-
тографским путем, све врсте
илустрација и плаката (банкро-
тисак и офсет), као и све вр-
сте клише-а (фотоцинкографи-
ја) ● Књиговезница Државне
штампарије врши повезивање
свих врста књига у кожи, пла-
тну и меком повезу у првокла-
сној изради ● Државна штам-
парија штампала је и велики
број забавних, научних и школ-
ских књига, које се могу доби-
ти код повлашћених књижара
као и у њеној продавници у
Београду Црногорска бр. 1)

Државна штампарија извршује
само унапред плаћене поруџбине

KNEBL I DITRICH

FABRIKA PADOBRANA I LETEĆE OPREME

INTERURBAN
Telefon br. 1

INĐIJA

BRZOJAVI:
Ditrich

ODELJENJE ZA PADOBRANE:

Izrađuje u licenciји čuvene padobrane „IRVIN“

ODELJENJE ZA KOŽNO ODELO I LETEĆU SPREMU:

Izrađuje sve vrste kožnog

odela i leteće spreme kao

i kapute kratke i dugačke,

lovačke prsluke i pantalo-

ne, avijatičarske kombine-

zone, putne bunde i vreće

za noge. Sva odela izra-

đuju se sa i bez krzna.

GLAVNI ZASTUPNIK ZA BEOGRAD:

„KUNA“ KRZNARSKA RADNJA
BEOGRAD

Kr. Aleksandra 80.
Telefon 24-347.

Industrija gvoždja d.d. Zenica

Proizvodi:

Sve vrste valjanog gvožđa, Konstruktivne čelike ugljenične i nisko legirane u istim profilima kao valjano gvožđe, Rudokopne tračnice od 5-12,5 kg/m i sav pribor, Valjanu žicu, Sve vrste vučene žice, Sve vrste željeznih eksera, Preuzima u mehaničkoj radionici sve vrste radova,

Prodajni biroi:

Komercijalni biro jugoslovenskih željezara, Zagreb, Martićeva ul. 14.

Komercijalni biro jugoslovenskih fabrika gvožđa, Beograd, Čika Ljubina 1/III sprat.

BEOČINSKA FABRIKA CEMENTA

A. D., BEOČIN — (DUNAVSKA BANOVINA)

Inter. telefon: NOVI SAD 24-05 — Brzjav: Cementfabrika Beočin

PROIZVODI I PREPORUČUJE SVETSKO PO-
ZNATI PRIMA BEOČINSKI VEŠTAČKI PORT-
LANDCEMENT MARKE „SLON“ KAO I VI-
SOKOVREDNI BEOČINSKI SPECIAL-PORT-
LANDCEMENT MARKE „SLON“ GODIŠNJI
PROIZVODNI KAPACITET: 30.000 VAGONA

БОРАНИЈАШЕВИЋ
ЈОВАНОВИЋ
И
ДРУГ

ПРЕПОРУЧУЈЕ:

Велико стовариште по-
следњих новитета свиле-
них, вунених и памучних
тканина за даме.

ЗА ГОСПОДУ:

Правих енглеских штофо-
ва и за исте прибор.

БЕОГРАД—СЛАВИЈА

ЗА ДОМОВЕ:

Најновије тканине за превлачење мебла, чипканих и
на тилу завеса свих ширина од 150 до 450 см, као и
сву спрему за удаваче.

Цене су врло солидне, искључена свака конкуренција.

Срећке Државне Класне Лутрије ва наступајуће коло УВЕК купујте
и поручујте код Главног Овлашћеног Колектора

МАРКОВИЋ И КОМП. БЕОГРАД

Ул. М. Драшковића бр. 6 Пошт. фак. 63 Рачуна код Поштанске Штедионице
бр. 50.132 Телефон бр. 23.907.

План у овоме колу је тако удешен да пружа играчима велике наде у добит.
Цене срећака: $\frac{1}{4}$ 200 — дин., $\frac{1}{2}$ 100 — дин., $\frac{1}{4}$ 50 — дин.
Пожурите и поручите срећке. Срећке шаљемо поштом на захтев у сва места
Краљевине Југославије и иностранства.

План и сва обавештења дајемо-шаљемо на захтев бесплатно.

Telef:

23-957

25-087

PREDUZEĆE

»КОПАОНИК«

Bož. M. Davidović

Ugalj

Rude

Gorivo

Beograd, Dobračina 2/II

»Tekstilana«

(PRIJE WEITZENFELD I DRUG) — SUBOTICA

Specialna trgovina za kudeljnu, jutenу i lanenu industriju, linoleum štof za pokućstvo i pribor za tapetare.

TELEFON BROJ 192.

SENEŠ gvoždjara - Subotica

TRGOVINA SVOM METALNOM RO-
BOM, POLJOPRIVREDNIM STROJE-
VIMA I KUHINJSKIM ARTIKLIMA

JELAČIĆEVA ULICA BROJ 7
TELEFON 73.

Zakone i pravničke knjige, stručne knjige i časopise ima na skladištu KNJIŽARA I PAPIRNICА

»Minerva«

SARAJEVO (Salomova palača) — Telefon 25-64

Stručne knjige na stranim jezicima
dobavljamo uz originalne cijene

„Barzel”

Trgovina gvoždem i prometno d. d.
SUBOTICA - Telefoni: 123, 124

„Zephir” d.d.

Tvornica gvozdene i metalne robe
SUBOTICA - Telefon 131

Filijala: BEOGRAD, Višnjička 74 Telef. 20519

БАНОВИНСКА БАЊА ИЛИЦА

Надморска висина 499 м. 10 км. удаљена од Сарајева, са којим саобраћају локални возови сваки сат.

Знаменито сумпорно топло врело 57,50 С, купатила: блатна, славе и угљичне киселине, хидротерапија, пливачница на ријеци Железници са дивном плажом

Лијече се: хронични реуматизам у мишићима и зглобовима, женске болести, ексулати, срчане болести, ишијас, неурастенија, анкилоза. Усред огромног парка, најмодерније уређени бановински хотели и првокласан бановински ресторан, уз умјерене грађанске цијене.

У главној сезони након боравка од 7-21 дан 20% а преко 21 дан 30% попушта на ценама хотелских соба.

Разни шпортови, тенис, звјерињак, забаве уз дневну музику.

Амбуланта снабђена најмодернијим апаратима, под водством стручног бањског лекара. —

У полусезонама Мај, Јуни, Септембар и Октобар 50% попушта на собама и свим купкама.

Повластице на возњи Након потврде о боравку од најмање 7 дана бесплатан повратак са долазном картом.

СВА ПОБЛИЖА ОБАВЕШТЕЊА ДАЈЕ УПРАВА БАЊЕ

Грађевинско подuzeће

Адам Тил

Сарајево

Клемансовљев трг. бр. 3

Телефон 29-12

На велико

На мало

КЊИЖАРА И ПАПИРНИЦА

ЛЕОН ФИНЦИ

САРАЈЕВО поштански претинац 55

Краља Петра ул. 17

Телефон 98

ГРАДСКА ШТЕДИОНИЦА

У НОВОМ САДУ

Телефон број 26-75

Бави се свима банкарским пословима а нарочито прима улошке на штедњу за које прима потпуну сигурност, јер за исте и њихово укамаћење јамчи град Нови Сад целом својом имовином.

ГРАДСКА ГАРАНЦИЈА — НАЈБОЉА ГАРАНЦИЈА

Родитељи учите лецу штедњи!

Узмите деци касете за штедњу!

ЗАЛАГАОНИЦА ГРАДСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

Телефон број 32-32

ПРИМА У ЗАЛОГ:

Хартије од вредности, сваковрсно драго камење и бисерје, племените метале (латину злато, и сребро). Да би могла најсиромашнијим прима и сваковрсну робу у залог.

ОД ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ ОДРЖАВА ЈАВНЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ НЕИСКУПЉЕНИХ ЗАЛОЖНИХ ПРЕДМЕТА.

ГРАДСКА ПЛИНАРА, НОВИ САД.

Творница телефон број 26-42.
употребите у кућанству

П Л И Н

јер радите чисто, брзо и јевтино!
Плински кокс је најбоље гориво!

ПРОДАЈЕ СЕ У ПЛИНАРИ УЗ НАЈПОВОЉНИЈЕ ЦЕНЕ.

ИНДУСТРИЈА
ВУНЕНИХ
ТКАНИНА

ВЛАДА ТЕОКАРОВИЋ И КОМП.

Параћин

ФАБРИКА ОСНОВАНА 1919. ГОДИНЕ

ИЗРАЂУЈЕ све врсте вунених
тканина за господу од чешљане
и сукане вуне ● Све врсте што-
фова за униформе ● Ђебади од
камилине длаке и од fine ау-
стралијске вуне ● Берете (фран-
цуске капе) ● Све врсте преди-
ва од чешљане и сукане вуне
за индустријско и ручно плете-
ње ● Годишња прерада вуне
1,500.000 до 2,000.000 килогра-
ма ● Запослује 1.200 до 1.500
радника ●

Продавнице на велико и мало у свим
већим местима Југославије.

Прва босанска асфалтна индустрија А.Д.

ФРАНЦУСКА 14 БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-665

Prva bosanska asfaltna industrija A. D.

FRANCUSKA 14 BEOGRAD TELEFON 24-665

Електро-Макиш А. Д.

Београд Карађорђева 51 Телефони 27-701, 26-627 и 26-816

Електричне централе: МАКИШ и ШАБАЦ.

НА ТЕРИТОРИЈИ: Чукарице, Раковице, Кнежевца, Жаркова, Остружнице и Умке; Југоисточног Срема између Саве и Дунава и вароши Шапца.

Д А Ј Е моторне прикључке за млинове, пумпне станице, занатске радионице, вршалице, круњаче, сечке и све друге пољопривредне потребе; за већа и мања индустријска предузећа и све кућевне потребе.

ТРГОВИНА ГРАЂЕ И ОГРЕВА

Браће Јанежића

БЕОГРАД-ЧУКАРИЦА Трговачка 72 Телефон 26-611

Велико стовариште сваковрсне грађе за столаре, грађевинаре итд. има увек на стоваришту греда тесаних и струганих, дасака чамових, борових, храстових, липових, јаворових, брестових као и свих осталих врста мекане и тврде грађе.

Сопствена радионица за израду шифбодена, фалцованих дасака итд.

КРАЉЕВСКИ ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТИ

МАРИЧИЋ И ЈАНКОВИЋ

БЕОГРАД, Кнез Михајлова 26 Тел. 20-647 20-172

НАЛИВ
ПЕРА ЗА
СВАКОГА

EVERSHARP

WATERMAN i

MATADOR

Највеће стовариште хартије и канцел. материјала, фабрика за поераду хартије и штампарија

ЗАСТУПНИЦИ:

машина за писање UNDERWOOD

машина за књижење UNDERWOOD, ELLIOTT FISHER и SUNDSTRAND.

машина за сабирање SUNDSTRAND и BARRETT

машина за рачунање ORIGINAL ODHNER

машина за адресирање ELLIOTT

машина за умножавање GEMA REGENT, ANDREWS. ROTARY DUPLICATOR и OPALOGRAPH

књига везаних картотека систем KALAMAZOO.

» U G A R «

šumska industrija d.d. Turbe

Telegram: Ugar-Turbe • Telefon: Travnik 22 • Pošt. ček. račun: Sarajevo 1141 • Žiro račun: Narodna banka, Sarajevo

0000

IZRAĐUJE SVU STRUGANU GRADU
ZA GRAĐEVINE

NA STOVARIŠTU IMA UVEK IZRA-
ĐENOG MATERIJALA U NORMAL-
NIM DIMENZIJAMA

0000

БАНОВИНСКА ТКАОНИЦА ЂИЛИМА САРАЈЕВО

Израђујемо: тканине босанске и узловане персијске сагове из вуне и свиле, прекриваче за диван, завјесе за прозоре, креветњаке, столњаке и т. д. Сви су наши производи ручни радови, већ 48 година свјетског гласа, стални у боји и им-прегнирани против мољаца.

Државни и самоуправни чиновници, официри и умировљеници имаду погодност оброчне отплате.

Приватници могу се такође служити нашим отплатним погодностима.

Отплата 12—24 мјесеца без повишене пјене и без камата.

Продаваонице и складишта: САРАЈЕВО, ул. 6 новембра бр. 11, БЕОГРАД, Кнез Михајлова ул. бр. 53, ЗАГРЕБ, Гундулићева ул. бр. 3.

Ing. САЛОМОН ИЗРАЕЛ

ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

САРАЈЕВО
Престолонас. Петра 4

BANOVINSKA ŠKOLA ZA UMJETNE ZANATE-SARAJEVO

Vojvode Putnika ul. 14, zgrada Drž. tehn. škole

Izrađuje u cizelerskoj, graverskoj, inkrusterskoj i tauširerskoj tehnici razne servize za kavu i pušenje, kutije za cigarete, vaze, orientalne lustere, narukvice i t. d. u poznato prvoklasnoj izradi uz umjerene cijene.

Plustrovani cijenici na zahtjev besplatno.

Prodavaonice u Sarajevu, Beogradu, Splitu, Zagrebu, Novom Sadu, Dubrovniku i Mostaru.

Telefon 28-21 i 28-22 // Čekovni konto kod Fil. Pošt. štedionice broj 18.

ГРАЂЕВИНСКО ПОДУЗЕЋЕ ДОУТЛИК ВИНКО

Александрова 52

Сарајево

Direkcija svilarstva i državnih fabrika svile

NOVI SAD

IZRAĐUJE PREDIVO I TKANINE PRIRODNE SVILE.

Za cenu i uzorke obratiti se Direkciji

NOVI SAD — Vladike Gedeona 10

Telefoni: 20-45 i 20-52

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

План за гаступајуће коло идеалан је, јер има огроман број великих згодитака поред премија од: 2.000.000—, 1.000.000—, 500.000— и т. д. Цена: нео 200, полов. 100, четврт. 50 дина. за једну класу.

Срећку поручите-купите у срећној главној колектури

ЖИВ. Д. ОГЊАНОВИЋА

Кр. Милана 28 • БЕОГРАД • Тел. 28-516 • Чек. рач. 56483

ТИЛЕР Д.Д.

ЗАВОД ЗА ОДЕВАЊЕ
И УНИФОРМИСАЊЕ

САРАЈЕВО

АЛЕКСАНДРОВА 60

Knjižara i
papirnica

Telefon 30-58

Hamdija Kopčić

SARAJEVO — Štrosmajerova ul. br. 2.

Бановинска Ткаоница Веза и Везионица у Сарајеву Бакаревића 13

Највиша одликовања на изложбама у Бечу 1890, Карлсрухе 1891, Темишвару 1891, Трсту 1891, Загребу 1891, Паризу 1892, Будимпешти 1896, Брусељу 1897, Бечу 1898, Паризу 1900, Брну 1908, Бечу 1910, Сарајеву 1921 и 1924, Скопљу 1923, и Загребу 1928. Основана 1892. г. Најстарија установа за очување и сакупљање народних орнамената, поседује велику збирку народних женских радова у роби и цртацијама.

ПРОДАВАОНИЦА: Краља Петра бр. 15 има готове робе: домаћег бега дебелог и танког од 70-120 см ширине, везених завјеса, сгорова, столњака, покривача, миљера, јастука, лисница, торбица, слуза хаљиница, капица и галона (вез на м), керамичких мотива, марамица, кере на метар и др. све у народном стилу. Боје постојане. Цијене солидне.

КУПУЈТЕ И ПОРУЧУЈТЕ СРЕЋКЕ
ИЗ СРЕЋНЕ ОВЛАШЋЕНЕ КОЛЕКТУРЕ
ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ
МАРКА СЕРДАРУШИЋА у Београду

Књегине Љубице улица број 16

Svu gvoždarsku, tehničku i elektrotehničku robu dobićete najpovoljnije kod tt.

„FERRUM“

gvoždarsko tehničko preduzeće — Sarajevo
Aleksandrova ul. br. 33 i 60 Telefoni: 20-53, 23-68 i 27-52

„БРИСТОЛ“

повлашћена продаја срећака Државне класне лутрије НОВИ САД
Жељезничка ул. 27.

Као једна од веома срећних колектура, позива све заинтересоване на куповину срећака, и жели свакоме купцу да има част, да га обрадује каквим већим добитком.

БРАЋА БАЈЧЕТИЋ - САРАЈЕВО

ТРГОВИНА

КОЛОНИЈАЛНО-ШПЕЦЕРАЈСКОМ
РОБОМ, ЖИВОТНИХ НАМИР-
НИЦА И ГОРИВОГ МАТЕРИЈАЛА

КОНТО КОД ПОШТ. ШТЕД. БР. 2109 ~ ТЕЛ. МЕЂУГРАД 30-51

Перо Божић

**ЕЛЕКТРО-МЕХАНИЧАР
САРАЈЕВО**

Кр. Петра бр. 18

Телефон 36—38

Извађа Електричне инсталације, звона и телефона

MESARSKA I KOBASIČARSKA RADNJA
MARTIN ROBERT I SIN

Краља Петра ул. 30; Филијала: Дрварски трг. 7 Телефон 27-60 и 27-61

Дневно првокласно месо, маст, сланина и сви kobasičarski производи.

НАЈМОДЕРНИЈА ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА

ЈОВАНОВИЋ И БОГДАНОВ

НОВИ САД, Трг Књегине Зорке 21 — Телефон бр. 25 66

Израђује брзо чисто и укусно све послове своје струке, као: новине, часописе, дела, брошуре, дипломе, деонике, купоне, чекове, све врсте банкарских књига, уложне књижице, јеловнике, позивнице, посетнице, хартије за писма, меморандуме, рачуне, коверге, плакате и т. д. — Повезује протоколе и све остале књиге у свима врстама повеза

ЦЕНЕ НАЈСОЛИДНИЈЕ

**КОЛОНИЈАЛНА РАДЉА
ВУКИЋЕВИЋА И ШИЋЕВИЋА**

Немањина ул. 44

БЕОГРАД—СЛАВИЈА

Телефон 24-304

**КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
ВУКИЋЕВИЋА И ШИЋЕВИЋА**

Немањина ул. 44

БЕОГРАД—СЛАВИЈА

Телефон 24-304

Житарска радња са свима земаљским производима

Најмодернија, најбоље снабдевена са првокласном и
свежом робом, уз најповољније цене и уз
тачну и брзу услугу, на мање и
веће количине, може се
добити у радњи

ЈЕВЂЕНА М. ГРБОВИЋА, Војвођанска бр. 4 у Београду до Студентског дома
Телефон 23-165

**КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА И СТОВАРИШТЕ ЗАЧИНА КОД „ПЕРСИКОГ ШАХА
ЛАЗАРА Р. СИМИЋА, БЕОГРАД, Поенкареова бр. 16
— Телефон 26-073 —**

Препоручује своју већ познато снабдеве-
ну радњу са свежом првокласном робом.
Најновији ценовник на захтев достављам.

Чековни рачун код Пошт. штедионице бр. 56072

Фабрично стовариште свих
санитетских потреба

С. ВАЈС, БЕОГРАД

Кнез Михајлова 47 · Телефон 22-432

„UZOR“ S. Akik i drug

ZAGREB PRERADOVIČEV TRG 7. — TEL. 75-97

preporuča:

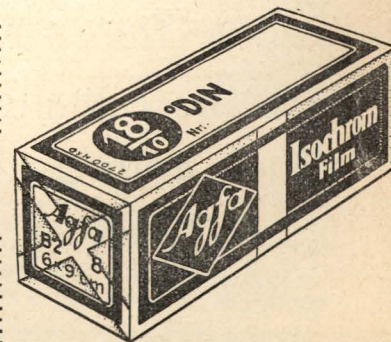
svoje bogato skladište: pisaćeg i risaćeg pribora,
kancelariskih potrepština, pisaćih strojeva,
kao i svoju moderno uređenu knjigoveznibu.

KVALITETNI

FOTO-MATERIJAL

ZA AMATERE

Из Београда за сва већа места
Европе можете отпутовати авионом

Продају карата врши и даје сва обавештења

А Е Р О П У Т

Краља Петра 36 — Тел. 25313, 23096, 20406

**ГЕНЕРАЛНИ ЗАСТУПНИК
ДРУШТАВА:**

Air France, Austroflug, D. L. H.,
Č. S. A., K. L. M. Ala Litoria, A - B
Aero Transport, Sabena, Det
Norske Luftfartselskap, Misr Air-
lines, Aero o y, Imperial Airways
L. T. D., Swissair.

**ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА
И ЗАЛОЖНИ ЗАВОД ГРАДА БЕОГРАДА**
У СОПСТВЕНОЈ ЗГРАДИ У БРАНКОВОЈ УЛ. БР 2
ТЕЛЕФОНИ: 26 722, 26-723, 21-313

ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ И
ПОВОЉНО УКАМАЂУЈЕ
ЗА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ ОДГОВАРА
ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА
НЕОГРАНИЧЕНО И НЕОПОЗИВО
ИЗДАЈЕ КАСИЦЕ ЗА ДЕЧЈУ ШТЕДЊУ
ЕСКОНТУЈЕ МЕНИЦЕ СА 9½% ГОД. КАМАТЕ
ДАЈЕ ХИПОТЕКАРНЕ ЗАЈМОВЕ СА 8%
ГОДИШЊЕ КАМАТЕ

ПРИМА У ЗАЛОГУ:

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ, ЗЛАТО,
СРЕБРО И ОСТАЛЕ ДРАГОЦЕНОСТИ,
КАО И РУЧНУ ЗАЛОГУ (СТВАРИ).

НАПЛАЋУЈЕ:

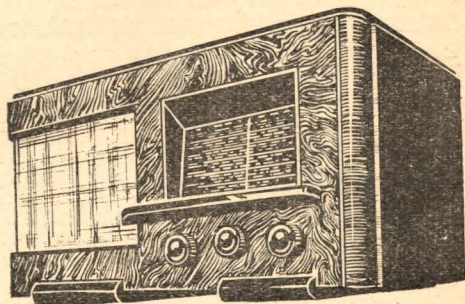
БЕЗ ИКАКВИХ ТР ШКОВА РАЧУНЕ ЗА
УТРОШЕНУ ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ,
ВОДОВОДНЕ И ОСТАЛЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ.

НАПЛАЋУЈЕ ТАКСУ:

ЗА ОДРЖАВАЊЕ ГРОБНИЦА И
ОБНОВУ ЊИХОВИХ ЗАКУПА.

**Штедионицом управља
самостални управни одбор**

TELEFUNKEN

TELEFUNKEN РАДИО

Ing. СИМЕНС А. Д.
Београд — Кр. Александра 8

УКУСНУ И СОЛИДНУ ИЗРАДУ — ШТАМПАРСКИХ
ПОСЛОВА И ПОВЕЗА КЊИГА — ПРВОКЛАСАН
ПИСАЋИ ПРИБОР — СВАКОВРСНЕ ТИСКАНИЦЕ
ДОВИЋЕТЕ НАЈПОВОЉНИЈЕ КОД ШТАМПАРИЈЕ

БОРЉЕ ИВКОВИЋ, насл.
НОВИ САД, Дунавска ул. 14. — Телефон 21-23

М. Г. БОГДАНОВИЋ и ДРУГОВИ

СТОЛАРИЈА ЗА ГРАДЊУ И ПОКУЋСТВО
САРАЈЕВО — БРАНКОВА 12.

»Срборит«

Прва српска фабрика асфалта и катранских производа

Београд • Канцеларија и фабрика: Булевар ослобођења 69

Чековни рачун код Пошт. штедионице Београд бр. 50156

Адреса за телеграме: СРБОРИТ — БЕОГРАД

ТЕЛЕФОН БРОЈ 25-305

Одликвана: СКОЉЕ на II Земаљ. Привред. Изложби

Одликвана: на Лондонској изложби Grand Prix и златном медаљом

Новинарска
агенција

Авала А. Д.

Београд

Франкопанова ул. број 28

Телефони: 24-801, 24-802,
24-804, 24-805.

|||| Пушите Југословенске цигарете! ||||

...ДАКЛЕ УПАМТИТЕ ОВАЈ САВЕТ:

ДОБАР ЗАЛОГАЈ
И ДОБАР ГУТЉАЈ
НЕ ИДУ БЕЗ
ДОБРЕ
ЦИГАРЕТЕ

Југословенске цигарете су квалитативно изванредне, имају пријатан укус и фину арому и зато их познаваоци убрајају међу најбоље цигарете на свету.

Срећке,

Валута,

Ефекти,

Злато,

Таксене,

Поштанске

и Пореске

марке

Јан. 6
38870

ЛУТРИЈСКА И БАНКАРСКА РАДЊА
РИСТА В. ОДАВИЋ

БЕОГРАД

Краља Мила-
на ул. број 9

Телефон број
22-775